

EVALUATIERAPPORT NT2- DOORSTROOMPROJECT 2010

Inhoudstafel

1. Doel tussentijdse evaluatie	pg	3
2. Situering en doelstelling project	pg	4
3. Definiëring doelgroep	pg	9
4. Betrokken partners	pg	10
5. Evaluatie profiel, opdracht en tewerkstelling van de toeleidingsagenten	pg	11
6. Projectfasering en –opvolging	pg	14
7. Focus op beroepsgerichte (CVO-) opleidingen	pg	17
8. Monitoring en registratie	pg	18
9. Ondersteunende activiteiten	pg	20
10. Evaluatie- overeenkomst tussen Brucovo en deelnemende centra	pg	24
11. Evaluatie financiering	pg	26
12. Kwalitatieve evaluatie door toeleidingsagentes	pg	28
13. Kwalitatieve evaluatie door centra volwassenenonderwijs	pg	32
14. Kwantitatieve evaluatie 1 dec. 2009- 31 aug.2010	pg	34
15. Slotbeschouwingen	pg	52
16. Bijlagen	pg	54

1. Doel evaluatie

Het "NT2-doorstroomproject" is op 1 dec. 2010 1 jaar oud... tijd dus om een voorlopige balans op te maken. Deze evaluatie, die een periode bestrijkt van begin december 2009 tot eind december 2010, heeft een aantal doelstellingen:

- knelpunten detecteren in de begeleiding en de doorverwijzing en het gebruik van de methodieken
- alle beschikbare cijfergegevens analyseren (begeleidingen vs. effectieve inschrijving en lesdeelname; cursistenprofiel)
- een doorlichting uitvoeren van de resultaatsverbintenissen met de deelnemende centra
- het project financieel screenen

Deze evaluatie dient effectief tot **leereffecten** te leiden, en dit in functie van bijsturing in het volgende projectjaar in 2011 (voorstellen van wijzigingen van werkmethodes en procedures, het voorzien van bijscholing, het ontwerpen van een uniforme database, het uitbreiden van partners/intermediaren, ...).

De evaluatie streeft volledigheid na : de ingevulde boordtabellen van de contacten en begeleidingen worden verwerkt (cursistenprofiel, analyse van de vragen), het aantal inschrijvingen wordt gecheckt bij de centra en andere verstrekkers, er wordt nagegaan of de verbintenissen tussen Brucovo en de centra zijn nagekomen en er gebeurt een kwalitatieve bevraging van de drie toeleidingsagentes. Alle betrokken CVO's werden ook bevraagd in plenum (oktober 2010). Daarnaast vond een beperkte bevraging plaats (in de vorm van getuigenissen) van leerkrachten NT2 en begeleide NT2-cursisten.

2. Situering en doelstelling project

In het internationaal, Europees en Vlaams beleid rond Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs wordt de begeleiding van de lerende (de student, de cursist) in toenemende mate beschouwd als een prioritair aandachtspunt. Leertrajectbegeleiding wordt als een belangrijk aspect opgenomen in kwaliteitszorgsystemen, en een stevig uitgebouwd begeleidingssysteem verhoogt ook de aantrekkelijkheid van de instellingen tegenover de (toekomstige) “cliënten”.

In de *Mededeling* van de Europese Commissie *Volwasseneneducatie: een mens is nooit te oud om te leren*, stelt men dat de belemmeringen voor deelname aan volwasseneneducatie moeten worden opgeheven: “*dit betekent onder andere dat er begeleidings- en informatiesystemen van uitstekende kwaliteit moeten worden opgebouwd, waarin de lerende centraal staat.*” In het *Actieplan* dat gevolg geeft aan deze *Mededeling* lezen we verder dat het belangrijk is “*dat volwassenen in hun keuzes begeleid worden om hen te helpen te profiteren van de (...) geboden mogelijkheden.*”

In Vlaanderen tenslotte wordt leertrajectbegeleiding nu ook geïntroduceerd in het Volwassenenonderwijs. Het Decreet van 15/06/2007 definieert deze term als “*de begeleiding van een cursist tijdens het leerproces, waarbij het leertraject kan worden aangepast aan de behoeften van de cursist en waarbij de doorstroming naar vervolgopleidingen of werk wordt ondersteund*” en vestigt de aandacht op het belang van de opname van dit aspect in de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Centra voor Volwassenenonderwijs en de Centra voor Basiseducatie.

In de samenwerkingsovereenkomst tussen de 13 consortia volwassenenonderwijs en de Vlaamse Regering (14/01/09) worden “*centrumoverschrijdende begeleiding / trajecten*” eveneens vermeld: “*het consortium werkt voorstellen tot samenwerking tussen de centra uit’ (art.3) en verder ‘ het consortium stimuleert de centra tot uitbouw van systemen van duaal en geïntegreerd leren en realiseert een organisatorische afstemming tussen de centra onderling en coördineert de uitbouw van systemen van duaal en geïntegreerd leren via een systeem van trajectbegeleiding’(art. 11)*

Het belang dat wordt gehecht aan leer- of studietrajectbegeleiding kan men situeren in een breder kader. **Enerzijds is het natuurlijk de bedoeling door individuele begeleiding *drop-out* tegen te gaan, dit door cursisten te helpen en te adviseren bij het afleggen en eventueel bijsturen van hun leertraject.** Ook de oorzaken van het vroegtijdig verlaten van een leertraject kunnen echter door een begeleidingssysteem in kaart worden gebracht. Verder moet leertrajectbegeleiding er ook voor zorgen dat bepaalde doelgroepen een steviger vangnet krijgen en niet aan hun lot worden overgelaten tijdens hun opleiding en de keuzes die daarmee gepaard gaan. Het kan gaan om leerders die door bepaalde omstandigheden een groter risico op *drop-out* vertonen, of cursisten die door hun achtergrond niet volledig op de hoogte zijn van alle opties die er voor hen bestaan, zoals dat bij nieuwkomers het geval kan zijn. **Ook de toenemende flexibilisering van het opleidingsaanbod zorgt ervoor dat de studietrajecten minder eenduidig zijn en dat er nood is aan nadere en geïndividualiseerde toelichting door de aanbieders.**

In de instellingen voor Hoger Onderwijs werd de afgelopen jaren gewerkt aan het uitbouwen van diensten voor studietrajectbegeleiding, bemand door gespecialiseerd personeel met relevante expertise.

Nu is het echter ook aan **het Volwassenenonderwijs** deze opdracht verder te ontwikkelen en te concretiseren, toegespitst op de specifieke opleidingen die de centra aanbieden en de cursisten die deze opleidingen volgen. In de realiteit worden slechts beperkte middelen voorzien om die begeleidingsopdracht efficiënt te kunnen uitvoeren (beperkt aantal coördinatie-uren voor de centra voorzien en te bepalen door het centrum zelf, zie art. 102 van het decreet)

Uit het opleidingsplan kunnen we afleiden dat er in verschillende centra al in zekere mate een vorm van trajectbegeleiding bestaat, al dan niet toegespitst op NT2-cursisten. Bij de uitwerking van dit projectvoorstel hebben we terdege rekening gehouden met de aanwezige expertise en ervaring, zodat er kon worden vertrokken van een bestaande basis.

Uit een bevraging van het consortium bij de CVO's in september 2009 constateren we het volgende: de werking die momenteel in de CVO's bestaat rond trajectbegeleiding in de ruime zin en meer specifiek rond doorstroom van cursisten, varieert van projectmatige initiatieven tot lessen die binnen de onderwijsopdracht worden voorbehouden.

Trajectbegeleiding in de ruime zin :

- trajectbegeleiding binnen de opleiding (meestal als onderdeel van de onderwijsopdracht of met coördinaties uren)
- trajectbegeleiding i.k.v. de samenwerking met VDAB
- begeleiding in het Open Leercentrum
- taalcoaching

Doorstroominitiatieven (binnen eigen NT2-opleiding of naar andere opleidingen):

- Klassikale herinschrijving
- Doorstroomprojecten tussen CBE en CVO
- Opvolging door de lesgevers van cursisten die meermaals afwezig waren

De volgende leemtes in de huidige begeleidingsvormen worden genoemd, en vormen dus de mogelijkheden voor de invulling van de opdrachten van de medewerkers van het doorstroomproject:

- er is te weinig tijd voor individueel contact met de cursisten
- een centraal aanspreekpunt voor de cursisten ontbreekt
- begeleiding beperkt zich meestal tot oriëntatie binnen de opleiding , geen blik op mogelijkheden na de NT2-opleiding binnen eigen centrum of bij andere centra of andere opleidingsverstrekkers

Vanuit het bestuur van Brucovo vzw, het Brussels Consortium voor Volwassenenonderwijs, ontstond in augustus 2009 dan ook het voorstel om interne middelen te investeren in **een project dat de begeleidings- en doorstroomwerking van de centra zou ondersteunen en verder uitbouwen, het zgn." NT2 DOORSTROOMPROJECT".**

Daarbij zou de focus liggen op een specifieke doelgroep met een hoog risico op drop-out: NT2-cursisten.¹ Zowel de centra als de cursist zelf houden immers niet altijd bewust rekening met de uiteindelijke bedoeling van een opleiding NT2. Zijn de cursisten wel voldoende op de hoogte van verdere opleidingsmogelijkheden binnen het volwassenenonderwijs? Wat doet een cursist na (een module van) de opleiding NT2 en waar is hij?

Dit brengt ons bij de strategische en operationele doelstellingen van het project :

Strategische doelstellingen

Door NT2 cursisten vanaf een lage richtgraad te informeren over verdere opleidingsmogelijkheden binnen hetzelfde of andere centra, beoogt men een dubbel effect, namelijk enerzijds doorstroom naar hogere

---

¹ Volgens de meest recente gegevens over het cursistenprofiel in het Brusselse volwassenenonderwijs (referteperiode 2008-2009), ligt het aantal NT2 cursisten dat vroegtijdig met de cursus stopt of het examen niet aflegt rond de 30%.

richtgraden NT2 en anderzijds doorstroom naar (beroepsgerichte) CVO-opleidingen. We stellen de vragen van de cursist hierbij altijd centraal.

Door het aanstellen van trajectbegeleiders- de “toeleidingsagenten” - worden deze NT2 cursisten toegeleid naar de meest geschikte opleiding. De toeleidingsagenten werken vindplaatsgericht (in de centra zelf , via collectieve infosessies in de lesgroepen en via individuele begeleiding).

Voor duidelijkheid en verantwoording van de besteding van de middelen werd er voor gekozen dat de toeleidingsagenten in dienst zijn van Brucovo (dit betekent aanwerving door Brucovo).

Operationele doelstellingen

Financiële voorbereiding:

- Onderzoek beschikbare financiële middelen voor de uitvoering van het project (personeels- en werkingsmiddelen)
- Onderzoek naar financiële middelen voor een eventuele verlenging van het project (bij andere overheden, fondsen, ...)

Inhoudelijke voorbereiding:

- Inventarisatie van de huidige doorstroomwerking in de centra (doorstroom naar hogere richtgraden NT2 en CVO-opleidingen)
- Identificatie van de lacunes in de huidige doorstroomwerking in de centra
- Identificatie van relevante doorstroomopleidingen (a.d.h.v. opleidingsplan BruCoVo) in aanbod CVO-opleidingen en opleidingen andere verstrekkers
- Overleg andere publieke opleidingsverstrekkers (VDAB-RDB, tracé Brussel en opleidingspartners en Syntra Brussel)

Selectie en begeleiding kandidaat-toeleidingsagenten voor de uitvoering:

- Opsporen geschikte kandidaten (per CVO en CBE) voor de concrete uitvoering van het project (intern en/of extern)
- Onderzoek naar de tewerkstellingsvormen van de geschikte kandidaten
- Informeren en begeleiden van de gekozen kandidaten

Uitvoering van het project:

- Aanpassing van de invulling van het project aan de specifieke noden van het centrum
- Concrete uitvoering van het project binnen het centrum (i.f.v. toeleiding cursisten naar de inschrijvingsmomenten 2 x jaar)
  - o Toeleiding van NT2 cursisten naar hogere richtgraden NT2
  - o Toeleiding van NT2 cursisten naar (beroepsgerichte) opleidingen
- Overleg tussen toeleidingsagenten van de verschillende centra
- Overleg tussen toeleidingsagenten en contactpersonen van ‘ontvangende’ centra
- Ondersteuning van de toeleidingsagenten door de centra en door het consortium

Opvolging en evaluatie:

- Opvolging van de uitvoering van het project met tussentijdse evaluatie
- Opvolging wisselwerking met inburgeringsproject Brussel (educatief secundair inburgeringstraject)
- Eventuele bijsturing van de uitvoering / invulling van het project
- Eindevaluatie van het project

De beoogde resultaten van het project laten zich als volgt samenvatten:

1. (Verdere) uitbouw doorstroomwerking van het centrum / CBE:

Binnen de meeste centra bestaat al een vorm van trajectbegeleiding, waarbij soms ook aandacht wordt besteed aan de doorstroom naar hogere jaren van eenzelfde opleiding of naar andere opleidingen (zie bijlage). Het project dient dan ook gezien te worden als een bijkomende ondersteuning voor de verdere ontwikkeling van deze werking.

Tijdens en na afloop van het project moet dan ook geëvalueerd worden in welke mate de invulling ervan binnen het centrum heeft bijgedragen tot een uitwerking en/of verbetering van de doorstroomwerking.

2. NT2 cursisten vanaf RG1 zijn beter geïnformeerd over hun opleidingsmogelijkheden binnen CVO's

De toelidingsagenten zullen de NT2 cursisten vanaf het eerste niveau informeren over de verschillende opties wat opleidingen betreft aan hetzelfde of aan andere CVO's. Dit kan gebeuren door collectieve informatiesessies, individuele contactmomenten of een combinatie van beide. De toelidingsagenten kunnen in overleg met de lesgevers bepalen welke de beste aanpak is voor een welbepaalde groep cursisten. Het is daarbij van belang dat de agenten registreren hoeveel cursisten ze bereiken en kunnen informeren (hoeveel aanwezigen waren er op de informatiesessies?, hoeveel individuele gesprekken heeft de agent gehad?, ...). Op die manier kan immers nagegaan worden in welke mate één van de hoofddoelstellingen van het project werd bereikt, namelijk het informeren van cursisten.

3. NT2 cursisten zijn op de hoogte van het niveau Nederlands dat ze moeten behalen om een bepaalde CVO-opleiding te kunnen volgen

Een NT2 cursist die geïnteresseerd is in het volgen van een (beroepsgerichte) opleiding binnen hetzelfde of aan een ander CVO, zal zich hoogstwaarschijnlijk afvragen of zijn/haar kennis van het Nederlands voldoende is om die opleiding aan te vatten. Het is dan ook noodzakelijk dat de toelidingsagent hier een duidelijk antwoord op kan formuleren. Voorlopig bestaat er voor de meeste opleidingen een officieuze bepaling (i.e. door de centra zelf ingeschat) van het instapniveau Nederlands. De toelidingsagent kan dus terecht bij de contactpersoon voor een bepaalde opleiding om dat niveau te weten te komen.

4. NT2 cursisten weten bij wie ze terecht kunnen voor vragen over opleidingsmogelijkheden binnen hetzelfde of bij een ander centrum

Er wordt van de toelidingsagent verwacht dat hij/zij zijn/haar functie bekendmaakt bij de lesgevers, de cursisten en eventuele andere medewerkers van het CVO/CBE. Dit kan bijvoorbeeld gecommuniceerd worden door middel van een algemene informatiesessie (aan lesgevers en/of cursisten), door een mailing aan de lesgevers, ... Door het vastleggen en bekendmaken van één of meerdere vaste spreekuren op een bereikbare plaats stelt de toelidingsagent zich beschikbaar op. Er kan uiteraard ook gewerkt worden met afspraken buiten de spreekuren. De agent zal geleidelijk aan bekendheid winnen en op die manier een vast aanspreekpunt worden wat opleidingsmogelijkheden betreft. Er moet uiteraard over gewaakt worden dat de toelidingsagent zich aan die taak houdt en niet overbodig overlappend te werk gaat met bestaande vertrouwenspersonen of aanspreekpunten binnen het centrum.

5. Betere doorstroom binnen NT2 in het centrum (lagere drop-out)

Doordat de toelidingsagent de NT2- cursisten informeert over het verwachte instapniveau Nederlands in de opleidingen, zullen deze cursisten gemotiveerd zijn om minstens dat niveau te halen. De toelidingsagent kan ook benadrukken dat de combinatie van een opleiding Nederlands met een (beroepsgerichte) CVO-opleiding haalbaar is en hem/haar bijstaan bij het uitstippelen van zo'n dual traject. Ook hier is het belangrijk dat de agent en het centrum registreren in welke mate een geïnformeerde cursist ook een gemotiveerde cursist is: m.a.w. haakt een geïnformeerde cursist minder snel af?

6. Effectieve doorstroom verhogen naar (beroepsgerichte) CVO-opleidingen in hetzelfde of andere centra

Doordat de toeleidingsagent de NT2 cursisten informeert over de opleidingsmogelijkheden binnen hetzelfde of in andere CVO's, zal de overstap voor de cursisten naar een andere opleiding minder groot zijn. Opnieuw is het belangrijk dat de agent en het centrum registreren in welke mate een geïnformeerde cursist meer doorstroomt dan een andere cursist: vindt een geïnformeerde cursist effectief beter zijn weg naar een andere CVO-opleiding?

Of deze beoogde resultaten zijn gerealiseerd in deze eerste fase wordt beantwoord in de eindconclusie van deze evaluatiepaper.

Getuigenis NT2-leerkracht Nicole Coremans, CVO Meise-Jette

Meestal zijn de cursisten die bij mij zitten (2.1./2.2.) nog niet echt bezig met opleidingen. Ze willen eerst hun Nederlands nog verbeteren voor ze meteen opleiding willen starten. De praktijk leert dat ze best eerst niveau 2.3/2.4 behalen voor ze op een comfortabele manier met een opleiding kunnen starten (maar er zijn natuurlijk uitzonderingen). Vaak vinden de betere cursisten die solliciteren een goede job als ze in niveau 2.4 of hoger zitten, dit betekent dat ze dan pas het Nederlands voldoende beheersen (om te werken en/of een opleiding te volgen). De meeste cursisten hebben interesse voor de sociale sector: polyvalent assistent, verzorgende, zorgkundige. Wie in het eigen land een hoger diploma behaalde, wil eerder een kantoor job vinden en is bereid daar een opleiding voor te volgen. Som kennen de cursisten geen Frans en dan schakelen ze na het Nederlands over op een cursus Frans. De mannelijke cursisten ambiëren vooral manuele beroepen(heftruckchauffeur, buizenlegger, ...). De cursisten kijken de folders nog een tijdje in na je vertrek en er wordt onder elkaar gepeild naar hun toekomstplannen. Soms komen ze met hun vragen eerder naar mij toe omdat de drempel lager is.

3. Definiëring doelgroep

Van begin af aan werd de doelgroep van het project als volgt omschreven:

NT2-cursisten (met divers socio-economisch statuut, herkomst, opleidingsniveau, e.d. uit de 5 CVO's en CBE die NT2 aanbieden die

- interesse (kunnen) hebben voor een verdere – al dan niet – beroepsgerichte opleiding aan een CVO (of in tweede instantie bij een andere publieke opleidingsverstrekker)
- op de hoogte willen zijn van de opties en voorwaarden gekoppeld aan een specifieke CVO-opleiding
- op de hoogte willen zijn van de verwachtingen die gekoppeld worden aan de opleiding wat taalkennis en leervaardigheden betreft
- begeleiding wensen bij het maken van een opleidingskeuze
- al of niet reeds een procedure van EVC-EVK (Elders Verworven Competenties en Kwalificaties) lopende hebben

Evaluatie:

In de Brusselse centra zijn er zo'n 12.000 NT2-cursisten aanwezig, waarvan zo'n 7000 vrouwen. Slechts 38,96 % heeft de Belgische nationaliteit, 19,76 % is EU –burger. Bijna 90 % verdeeld over alle richtgraden woont in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In RG1 vinden we vooral 26-50 jarigen terug (48,9 %), met een overwegend Belgische(32,2%) en Marrokaanse (17 %) nationaliteit, een opleidingsniveau secundair onderwijs (68,7 %) en hoger onderwijs(26,8 %) en een hoog aantal werkzoekenden (56,6 %) gevolgd door werknemers(32,8 %).

In RG2 is de leeftijdsverdeling vrijwel dezelfde, is er een overwicht van cursisten met Belgische nationaliteit (47,3 %) gevolgd door Marrokaanse (10,4 %) nationaliteit. Het aandeel van cursisten met SO diploma daalt (62,3 %), deze met HO stijgt (35,1 %), het aantal werkzoekenden daalt lichtjes(51,5 %) en aantal werknemers stijgen (38,2%).

In RG3 stijgt het aandeel in de categorie 26-50 j (81,9 %), zijn het voor de helft cursisten mét een Belgische nationaliteit (56,1 %), en daalt het aandeel van mensen met een secundair diploma (56,4 %) terwijl het aantal mensen met een HO diploma stijgt (41,8 %). Het aandeel werkzoekenden daalt terug (34,1 %), terwijl de werknemers toenemen (53,4 % met meerderheid bedienden). Nu komen er ook meer mensen uit Vlaams-Brabant (16,5 %) naar Brusselse lesplaatsen.

In RG4 zijn er ongeveer evenveel in de leeftijdsklasse 26-50 j, 59,6 % heeft de Belgische nationaliteit (gevolgd door Duitse en Franse), 55,6 % volgde SO en 42,2 % HO. Er zijn slechts 18,7 % werkzoekenden aanwezig t.o.v. 70 % werknemers. Slechts 80 % komt uit Brusselse gemeenten en 12,6 % uit Vlaams-Brabant.

Het merendeel van de begeleidingen gebeurde in RG 2 (van 2.1 tot 2.4) en betreft veelal werkzoekenden.

4. Betrokken partners

Volgende partners werden betrokken bij de uitwerking en uitvoering van het project:

- BruCoVo vzw:
  - o Uitwerking projectvoorstel
  - o Financieel beheer
  - o Coördinatie van de uitvoering
  - o Ondersteuning bij de uitvoering
- CVO's van het consortium met aanbod NT2: CVO Lethas - CVO Brussel - CVO Kamer voor Handel en Nijverheid Brussel - CVO Meise-Jette - CVO Strombeek
  - o Uitvoering project
  - o Opvolging van de uitvoering
  - o Ondersteuning bij de uitvoering
- CBE Brusselleer
  - o Uitvoering project
  - o Opvolging van de uitvoering
  - o Ondersteuning bij de uitvoering
- Andere CVO's van het consortium in de mate dat ze als gevolg van het project cursisten toegeleid krijgen (CVO Elishout COOVI, CVO Hogere Leergangen Fiscale en Sociale Wetenschappen, CVO VIVA SVV Brabant)
- Andere opleidingsverstrekkers en intermediairen (VDAB, Syntra Brussel, derdenpartners,...)

Evaluatie:

We merken dat alle NT2-aanbieders een grote betrokkenheid tonen, afhankelijk van het aandeel NT2-cursisten en hun profielkenmerken (hoog-en laaggeschoolden, werkzoekenden-werknemers, ...). De specifieke invulling van de toeleiding vanuit CBE Brusselleer is ook gaandeweg sterk uitgewerkt (met concrete begeleidingen tot gevolg, hoewel dit niet de finaliteit behoorde). Doorstroom gebeurt vnl. naar de " grote drie": CVO Lethas, CVO Brussel en CVO Elishout Coovi , waarbij CVO Elishout Coovi vnl. instroom krijgt vanuit de andere cvo's.

Gezien we altijd uitgaan van de vraag van de cursist, worden er een heel deel opleidingsvragen niet gedekt door de Brusselse cvo's en zijn we genoodzaakt mensen door te verwijzen naar cvo's buiten Brussel, instellingen hoger onderwijs, VDAB, Syntra, private opleidingspartners, ... Met deze partners wordt er meer betrokkenheid uitgebouwd (bezoeken, afspraken), met VDAB wordt getracht een meer structurele samenwerking uit te bouwen (o.m. infosessie voor hun consulenten in BHG, e.d.)

5. Evaluatie profiel, opdracht en tewerkstelling van de toeleidingsagenten

Wat het profiel van de toeleidingsagenten betreft, werd dit bij alle betrokken cvo's en CBE bevestigd. Via interne werving en een gesloten vacature vanaf oktober 2009 werden drie toeleidingsagenten aangeworven (= 1,8 FTE) vanaf december 2009, die - afhankelijk van het volume lesurencursisten - verdeeld werden over de 6 NT2-aanbieders (zie infra) , nl.:

- **Khadija Bouarga (80%TE) (voor CVO Lethas)**
- **Sylvie De Clerck (50%TE) (voor CVO Brussel en CBE Brusselleer)**
- **Bieke Deloof (50 %) (voor CVO Kamer voor Handel en Nijverheid Brussel, CVO Meise-Jette, CVO Strombeek)**

Ook werd er vanaf dec. 2009 een **projectcoördinator aangesteld, Mevr. Sien Van den Hoof**, tevens stafmedewerker van Brucovo vzw, die zorgt voor de inhoudelijke en logistieke ondersteuning van de drie toeleidingsagentes. Deze functie werd vanaf september 2010 (ontslag Mevr. Van den Hoof) overgenomen door de Brucovo- directeur .

Wat het profiel van deze agentes betreft :

- Cursisten informeren, motiveren en oriënteren
- Leerkrachten informeren en motiveren
- Individuele bevraging van cursisten (verwachtingen na NT2)
- Nagaan voorkennis van de cursisten
- Als contactpersoon functioneren voor de cursisten wat opleidingsmogelijkheden betreft
- Begeleiding cursist doorheen het gekozen opleidingstraject
- Opvolging cursist na toeleiding naar CVO-opleidingen
- Vereiste niveau van leervaardigheden nagaan bij de doorstroomopleidingen (specifiek voor basiseducatie)

De toeleidingsagenten informeren de NT2 cursisten vnl. vanaf RG 2.1 (voldoende hoog taalniveau) over de verdere opleidingsmogelijkheden binnen (alle centra van) het Brusselse volwassenenonderwijs. Geïnteresseerde cursisten kunnen bij de toeleidingsagent terecht voor meer informatie en, indien wenselijk, verdere oriëntering of –begeleiding.

Indien de cursisten interesse hebben voor een opleiding die niet wordt ingericht binnen het Brusselse volwassenenonderwijs, verwijzen de toeleidingsagenten afhankelijk van de vraag door naar een andere

instantie die gepast advies kan verlenen (CLB, lokale werkwinkel,..) of naar een andere publieke opleidingsverstrekker of onderwijsinstantie (VDAB, Syntra Brussel, hoger onderwijs).

Voor CBE Brusselleer wordt op een andere manier te werk gegaan. Bij dit centrum zal de toeleidingsagent vooral mee onderzoeken welke de verwachtingen zijn wat leervaardigheden betreft in CVO opleidingen en hoe de CBE cursisten hierop kunnen worden voorbereid, om een eventuele doorstroom te faciliteren. Het is natuurlijk niet uitgesloten dat ook in het CBE cursisten geïnteresseerd zijn in een CVO opleiding en hierover meer informatie wensen. Dan kunnen ze ook terecht bij de toeleidingsagent.

Als we – ter evaluatie - de kernopdrachten van de toeleidingsagentes van dichterbij bekijken komen we tot volgende omschrijving:

- **Informereren:** informeren zien wij als het voorzien of ontsluiten van neutrale en volledige informatie over de educatieve mogelijkheden in Brussel, op maat van de doelgroep. Dit vnl. via een persoonlijk contact, waarbij altijd verwezen wordt naar de websites van Brucovo en de centra en naar folders.. Voor het persoonlijk informeren geven we daarbij een voorkeur –mits haalbaar- aan een collectief informeren (voorstellen in klasgroepen).
Door kwaliteitsvolle, neutrale en volledige informatie te voorzien, maken we het mogelijk dat sommige NT2-cursisten misschien op basis van deze informatie zelf hun weg kunnen zoeken en keuzes maken. We vertrekken daarbij altijd van een zekere zelfredzaamheid van de cliënt, al is dit sterk afhankelijk van persoon tot persoon.
- **Oriënteren en begeleiden:** deze 2 opdrachten kunnen volgens de toeleidingsagentes niet van elkaar worden gescheiden. Of iemand alleen wordt georiënteerd en/ of ook begeleid is sterk gerelateerd met zijn sociale zelfredzaamheid.
Voor de meeste mensen uit de doelgroep NT2-cursisten is het beschikken over informatie onvoldoende om alleen de juiste keuze te kunnen maken. Zij hebben nood aan een *matching* van hun vraag met het bestaande aanbod. Dit kunnen we ook zien als een vorm van informatiebemiddeling, waarbij een individuele vraag naar informatie beantwoord wordt. Het komt er op aan dat de toeleidingsagent gericht luistert en op basis daarvan juist **oriënteert** ; dat kan met ondersteuning van een fysieke infotheek en website (zoekmachine) . Ook hier wordt verondersteld dat sommige cursisten voldoende hebben aan deze informatiebemiddeling om zelf hun weg te zoeken.
Is dit niet het geval , dan komen we in de **begeleidingsfase**. Begeleiden gaat verder dan oriëntatie. Bij begeleiding wordt met de inburgeraars een traject afgelegd waarbij o.b.v. zelfreflectie, testing, achtergrondprofiel, schoolse voorgeschiedenis ... gezocht wordt naar het meest geschikte aanbod en leertraject. Op het einde van het begeleidingsproces, moet de cliënt een duidelijk zicht hebben op de mogelijkheden. Na deze begeleiding zou opnieuw een deel in principe in staat moeten zijn om zelf verdere stappen te zetten. **De begeleiding is een vrij omvangrijke en tijdsintensieve fase.**
- **Toeleiden:** toeleiding gaat nog een stap verder. In deze fase wordt samen met de cliënt de stap gezet naar de instelling van keuze en wordt een **warme overdracht** gerealiseerd van een individuele cliënt. Dit gebeurt altijd in tweede instantie : eerst wordt de cliënt zelf verantwoordelijk gesteld en dient hij zelf met de instelling contact te zoeken. Indien de cliënt niet voldoende zelfredzaam is, zal de toeleidingsagent meegaan naar de instelling (op infodag, op afspraak).
- **Remediëren:** het kan dat een cliënt terugkomt naar de TA's o.w.v. een foute keuze (vraag naar heroriëntatie) of omwille van ervaren problemen (taal, werkvormen, studievaardigheden, psychosociaal, cultuur, randvoorwaarden...).

De TA heeft een duidelijke opdracht naar het heroriënteren van de terugkerende cliënt (via begeleiding), indien de instelling dit zelf niet of onvoldoende kan. Indien er zich problemen voordoen van andere aard heeft de TA een signaalfunctie en bemiddelingsfunctie naar de onderwijs- en opleidingsactoren. In eerste instantie zal de TA de cliënt doorverwijzen, coachen en begeleiden naar het aanbod van de instelling zelf. Indien er zich bepaalde problemen herhaaldelijk voordoen, kan de TA een rol spelen in het zoeken van een meer structurele oplossing voor de doelgroep (bv. voorbereidende trajecten). Om hier een concreet antwoord op te formuleren, is er nood aan begeleidingservaring op langere termijn.

In dit concept van trajectbegeleiding zien wij de genoemde stappen als een *flow* waarbij er naar gestreefd wordt dat er -na elke fase- een groep NT2-cursisten/ cliënten zelf verder kan. Zo hebben sommige voldoende aan informatie en anderen zullen geholpen zijn met een goede oriëntatie. Vanuit de visie dat de client zelf ook verantwoordelijkheid opneemt voor zijn secundair traject is het belangrijk dat de verschillende stappen in de mate van het mogelijke één voor één worden doorlopen, hoewel ze niet strikt te onderscheiden zijn. Afhankelijk van de individuele situatie en mogelijkheden van de betreffende client moet al dan niet een volgende stap gezet worden, maar die keuze wordt in overleg gemaakt.

In elk geval zal het een **traject op maat** zijn en wijst de praktijk van dit project en gelijkaardige initiatieven zoals het inburgeringsproject, het project van Vluchtelingenwerk, e.d. uit dat de doelgroep op dit ogenblik **nood heeft aan intensieve begeleiding**.

In ieder geval veronderstelt een "**begeleiding**" ook een **daadwerkelijk engagement van de cliënt om actief deel te nemen aan deze fase**.

Effectieve toeleiding, tenslotte, is in de huidige praktijk vaak een noodzaak, maar zou op termijn beperkt moeten worden.

Een belangrijke vraag is in welke mate er een **actieve opvolging** nodig is van de de cliënten . Vanaf de fase van begeleiding is een actieve opvolging mogelijk en noodzakelijk. .

6. Projectfasering en –opvolging

Fase	Inhoud	Tijdstip
a. Lancering van het voorstel	De aanzet voor het voorstel wordt gegeven op het Dagelijks Bestuur van 26/08/2009, als reactie op de vraag naar mogelijke “investeringen” van het resterende werkingsbudget.	26/08/2009
b. Voorbereiding van het project		
I. Financieel luik	Onderzoek naar de beschikbaarheid en toereikendheid van de financiële middelen voor de uitvoering van het project.	september 2009
II. Bevraging en inventarisatie	Bevraging van de centra en andere verstrekkers om zicht te krijgen op de huidige stand van zaken en de lacunes te identificeren voor elk centrum.	september – oktober 2009
III. Inhoud	Uitwerking van de inhoud van het project op basis van de initiële vraag en de conclusies van de bevraging van de betrokken partners.	september – oktober 2009
IV. Kandidaten toeleidingsagenten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Detecteren en selecteren 2. Informeren van de geschikte kandidaten voor de uitvoering van het project. 	oktober – november 2009
c. Uitvoering	<ol style="list-style-type: none"> 3. Implementatie van het project in de centra door de toeleidingsagenten, ondersteund door het consortium. 4. Eventuele aanpassing van de invulling van het project aan de specifieke noden van het centrum. 5. Overleg tussen de toeleidingsagenten. 6. Overleg tussen de toeleidingsagenten en met het consortium. 7. Eerste toeleidingsperiode NT2 cursisten naar CVO-opleidingen 8. Tussentijdse evaluatie door het centrum en door het consortium. 9. Eventuele bijsturing van het project. 10. Tweede toeleidingsperiode 	<p>December 2009 – december 2010</p> <p>december 2009 – december 2010</p> <p>december 2009 – december 2010</p> <p>december 2009-februari 2010</p> <p>september-okt 2010</p>

	NT2 cursisten naar CVO-opleidingen. 11. Identificatie van knelpunten bij de uitvoering van het project.	februari 2010-oktober2010
d. Opvolging	12. Opvolging van (de organisatorische en inhoudelijke) uitvoering van het project door het centrum en door het consortium.	december 2009 – december 2010
e. Evaluatie	13. Eindevaluatie van het project door het centrum en door het consortium.	december 2010

Evaluatie:

Deze projectfasen zijn vrij goed opgevolgd: enkel de eerste toelidingsfase (februari 2010) kwam te vroeg ; pas tegen het begin van het nieuwe schooljaar 2010-11 zijn er toelidings / inschrijvingen mogelijk.

Ervaringen uit het tussentraject Luc Verbrugge-NT2 taalcoach

Als gedreven leraar kun je je geen betere job indenken dan het lesgeven aan volwassene anderstaligen. De mensen zijn over het algemeen heel gemotiveerd, je kunt je didactische ei ongestoord kwijt en het is maatschappelijk relevant. Toch druppelt er na een paar jaar Nederlands op het hoogste niveau wat frustratie binnen die een uitweg zoekt.

De anderstaligen die de hoogste niveaus volgen zijn vaak hooggeschoold en hopen door een goede kennis van het Nederlands meer kans te maken om een job te vinden die past bij hun opleiding.

Dit lukt, gelukkig, af en toe, en ik vermoed eerder in de socio-culturele sector, maar een te groot aantal oud-cursisten krijgt te horen dat hun Nederlands nog niet perfect genoeg is om te kunnen functioneren in een (half) Nederlandstalige omgeving. De gemotiveerde bio-ingenieur beseft dat zijn inspanningen om Nederlands te leren hem niet geholpen hebben en dat hij toch een opleiding heftruckchauffeur of schoonmaker moet volgen (wat hij beter 2 jaar geleden had gedaan, dan had hij al een job gehad). Hier klopt iets niet. Volgens het Europese referentiekader hebben deze mensen voldoende talenkennis om binnen het bedrijfsleven te functioneren, maar volgens sommige bedrijven blijkbaar niet? Ze spreken te artificieel! Ja, echte Vlamingen zullen het nooit worden, en met de tussentaal van heel wat Vlamingen hebben ze het in het begin inderdaad heel moeilijk. Als dit de lat is die in het bedrijfsleven gehanteerd wordt, kunnen we de NT2 opleidingen maar meteen opdoeken, want voor anderstaligen ligt deze lat onbereikbaar hoog.

Mijn uitweg, om een leuke job te hebben en maatschappelijk relevant te blijven, bleek echter verrassend dichtbij, in de vorm van een lerarenopleiding die fuseerde met de Nt2 opleiding.

Een lerarenopleiding met vraag naar nieuw bloed en een grote vijver hooggeschoolde anderstaligen die op zoek zijn naar een knelpuntberoep (1 op 100 leerkrachten is van allochtone origine), de som is snel gemaakt.

Leraar is natuurlijk wel een beroep bij uitstek waar taal centraal staat en dit is nou net de zwakke plek van de anderstaligen, elke leraar is immers ook een (moeder)taalleraar, is dat niet vragen om problemen?

Als blijkt dat de doelen toch wat hoog gegrepen zijn, kun je op twee manieren reageren, je stelt de doelen bij of je geeft voldoende ondersteuning zodat het doel toch bereikt kan worden. Door taalondersteuning aan te bieden en een opstapmodule taal in te lassen hebben we voor de tweede mogelijkheid gekozen, niet altijd de gemakkelijkste, zo is gebleken en dat is een kwestie van vraag en aanbod, wikken en wegen, de juiste balans te vinden tussen soms uiteenlopende belangen .

De lectoren wordt gevraagd hun cursussen en opdrachten toegankelijker te maken en daarbij vrezen ze soms onterecht voor kwaliteitsverlies. Ook in de les dringt een meer taalgerichte aanpak zich op wat door de meeste lectoren gelukkig niet als een last ,maar als een nieuwe uitdaging wordt beschouwd.

De anderstalige cursisten verwachten soms te snel succes, zijn niet altijd vertrouwd met onze aanpak waarbij we van hen zelfstandigheid verwachten en hebben soms heel traditionele ideeën over lesgeven en lesmanagement, die hindernis is wellicht moeilijker te nemen dan de taalbarrière.

Een stageschool steigert bij een onvolkomenheid in een e-mail en valt erover, maar de cursisten zijn nog maar een maand bezig, wij geven ze de hele opleiding om tot een hoger taalniveau te komen. De cursisten (vaak zonder schoolervaring in België) hebben die blitzbezoekjes aan scholen broodnodig om zich in te leven in onze schoolcultuur.

De Nederlandstalige cursisten vrezen dan weer dat de aanwezigheid van anderstaligen een vertragend effect op de lessen heeft en staan soms niet te springen om met de anderstaligen samen te werken uit vrees alles zelf te moeten klaren. Een heel begrijpelijke bekommernis die niet even snel ingewisseld kan worden voor het inzicht dat de aanwezigheid van anderstaligen ook troeven en kansen biedt, ook de lectoren en de anderstaligen zelf hebben daar hun rol te spelen.

En de taalcoach? Hij schippert, sust, spoort aan, legt uit en ontdekt grenzen die pas door het overschrijden ervan duidelijk worden, experimenteert, deelt ervaringen en projecteert een toekomstbeeld, waar in een Brusselse school een ingenieur van Marokkaanse afkomst kinderen enthousiast de beginselen van de algebra bijbrengt in een vlekkeloos Nederlands .

7. Focus op beroepsgerichte opleidingen volwassenenonderwijs

In een eerste stadium werd er gefocust op enkele opleidingen die relevant zijn voor de knelpuntberoepen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Vlaanderen. Evenzeer wordt er geopteerd om elke vormingsvraag te behandelen, ook deze die niet in de lijst voorkomen. We vertrekken immers altijd vanuit de vraag van de geïnteresseerde cursist.

We selecteerden hier :

- a. **hogere richtgraden NT2** (5 CVO's-1CBE)
- b. **Handel en administratie:**
  - Bedrijfsbeheer TSO3 (CVO Elishout, CVO Brussel)
  - Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO3 (CVO Brussel)
  - Secretariaat-talen TSO3 (CVO Brussel)
- c. **Informatica:**
toepassingssoftware (CVO Brussel, Lethas, CVO Meise-Jette, CBE Brusselleer)
- d. **Elektriciteit:** Residentieel elektronisch installateur (CVO Brussel)
- e. **Gezondheid:**
  - Logistiek assistent- Polyvalent verzorgende- Zorgkundige (CVO Brussel)
  - Kinderzorg (CVO Brussel)
- f. **Horeca:** Grootkeukenmedewerker (CVO Elishout)

Er werden de nodige **opleidingsfiches opgemaakt en vaste contactpersonen per cvo per opleiding** vastgelegd.

Evaluatie :

In realiteit blijkt dit niet altijd te kloppen, gezien er dan ook effectief van de vraag van de cursist wordt uitgegaan...

Naar beroepsgerichte (TKO-)opleidingen is er sowieso veel vraag , ook voor handelsgerichte opleidingen en opleidingen personenzorg is er veel interesse, voor horeca-opleidingen iets minder dan verwacht , maar veel meer dan verwacht is het grote aandeel van interesse in HBO-opleidingen SLO, boekhouden, informatica,...

Getuigenis cursist CVO BXL Edna

De eerste kennismaking met Sylvie De Clerck was ongelooflijk motiverend. Mijn Nederlands is niet geweldig, maar toch gaf Sylvie mij een aantal opties tot verder studeren. Samen ging ik met Sylvie naar een infosessie van Groep Intro rond poetsen. Diezelfde avond kreeg ik telefoon dat ik de opleiding mocht beginnen.

8. Monitoring en registratie

Intern doorstroomoverleg TA's

Om de twee à drie weken komen de drie toeleidingsagenten samen met de projectcoördinator van het consortium om de stand van zaken te bespreken, de werking op te volgen, specifieke onderwerpen en voorstellen te bespreken en knelpunten op te lossen.

Verder worden op dit overleg de personen uitgenodigd die betrokken zijn bij één of meerdere agendapunten. Gezien de nauwe samenwerking tussen het doorstroomproject en het inburgeringsproject "uitbouw intermediaire instantie" (zie ook verder), was ook Véronique Philips, de pilootprojectmedewerkster voor Brussel, meestal aanwezig op het overleg.

Van dit overleg wordt steeds een verslag opgesteld en verspreid onder de betrokkenen zodat eventuele afspraken of aandachtspunten kunnen worden opgevolgd.

Sinds dec. 2009 zijn er 14 overlegmomenten georganiseerd (met verslag) op : 14/12 -06/01-19/01-3/02-5/03-23/03-26/04-20/5-16/06-8/09-29/09-7/10-27/10-9/12.

Het 2-wekelijks overleg tussen de toeleidingsagenten, de medewerkster van het pilootproject en de projectcoördinator werd vanaf februari 3 of 4 -wekelijks gemaakt. Aangezien dit overleg een halve dag in beslag neemt, maken de toeleidingsagenten op die manier meer tijd vrij voor effectieve infomomenten en begeleidingen. Uiteraard kan er steeds een ad hoc overleg worden georganiseerd, op vraag van één van de betrokkenen. Ook individueel overleg met de projectcoördinator is vanzelfsprekend steeds mogelijk.

Registratie

Er werd gezocht naar een efficiënte manier om de werking van het project te registreren. Daarbij worden verschillende instrumenten ingezet:

- Intake- en opvolgingsformulieren en individuele registratie
Er werden specifieke intake- en opvolgingsformulieren opgemaakt die de toeleidingsagenten kunnen gebruiken (zie Bijlage). De bedoeling was dat elke agent op ongeveer dezelfde manier gegevens bijhoudt over haar werking wat de individuele gesprekken en begeleidingen betreft.

Dit is effectief gebeurd. Begin sept. 2010 werd dit systeem geuniformiseerd; elke toeleidingsagent gebruikt nu een zelfde accesbestand (naast dossier op papier). Vanaf oktober 2010 werd ook een doorverwijfsfiche geïntroduceerd, waarbij cliënten deze fiche kunnen meenemen naar de organisatie waar ze een opleiding willen volgen (bij inschrijving).

- Collectieve registratie
Elke agent heeft haar eigen systeem om de collectieve infomomenten bij te houden. Ook het informeren van de cursisten, onafhankelijk van de individuele vraag van de cursist, is immers één van de kerntaken van de toeleidingsagenten.
- Boordtabellen
Dankzij de samenwerking met het pilootproject uitbouw intermediaire instantie werd vanaf maart 2010 ook het gebruik van boordtabellen ingevoerd. Deze tabellen werden opgemaakt binnen het kader van het pilootproject, maar de te registreren informatie werd uiteraard aangepast aan de inhoud en doelstellingen van het doorstroomproject. Er werd aan de agentes gevraagd dat ze deze tabellen elke maand aanvullen, zodat de gegevens kunnen opgenomen worden in de tussentijdse evaluatie.

Gaandeweg zijn er een aantal rubrieken minder nuttig geworden of waren te complex om in te vullen; begin september 2010 werden die dan ook na intern overleg Brucovo-3TA's aangepast en verfijnd. De tabellen zijn omgezet in een access-database.

- Referentiekader/ eliminatietabel

Een overzichtstabel/ referentiekader werd ontwikkeld, waarin alle opleidingen CBE, SO en HBO van het volwassenenonderwijs, met heel wat praktische info (inhoud, contactpersonen, tijdstippen, startmomenten, kostprijs, ...) als hulpmiddel bij oriënterings-en begeleidingsgesprekken. Aan de hand van eliminatie kan een geschikte opleiding voor de betreffende cliënt worden gevonden (zie bijlage).

Getuigenis NT2 leerkracht Katrien Verstraeten CVO Lethas

Mijn cursisten in richtgraad 3 (module 3.1 en 3.2) hebben het geluk gehad om les te krijgen in een lokaal naast het bureau van Khadija Bouarga. Tijdens de pauze en na de les waren ze er vaak te vinden. Een aantal cursisten heeft dank zij Khadija een opleiding gevonden en is er mee gestart. Zij zijn blij dat ze een opleiding gevonden hebben die past niet bij hun profiel en hun interesses, maar waarbij ze ook nog eens hun Nederlands verder kunnen ontwikkelen. Soms loopt het ook een beetje mis door bijvoorbeeld misverstanden of ziekte en dan staat Khadija ook klaar om samen met de cursist naar een oplossing te zoeken. Ik heb wel de indruk dat het veel werk is voor één persoon als ik bekijk wat er alleen al voor de cursisten uit mijn klas is gebeurd. Ik heb ook de indruk dat niet alle scholen even hard staan te springen om onze cursisten aan te nemen, maar die conclusie mag ik waarschijnlijk niet maken op basis van de ervaringen van 1 cursist. Het is te vroeg om te zeggen hoe het de cursisten vergaat in hun nieuwe opleiding, maar ik weet wel dat ze er met veel enthousiasme aan zijn begonnen en dat ze blij waren dat ze met het Nederlands dat ze op onze school hebben geleerd, verder konden gaan.

9. Ondersteunende activiteiten

NIVEAUBEPALING NT2 EN TAALBELEIDSPANNEN

Zoals hierboven al werd vermeld, hebben we een belangrijke vraag geïdentificeerd voor een efficiënte werking van dit project: welk niveau Nederlands zou een kandidaat-cursist best hebben om een bepaalde opleiding te kunnen aanvatten en met succes te kunnen volgen?

Deze vraag maakte ook deel uit van de bevraging die ter voorbereiding van de uitwerking van het project werd voorgelegd aan de betrokken centra. Hieruit bleek dat voor de meeste opleidingen wel een schatting bestond van het kennisniveau Nederlands dat nodig was om de opleiding in kwestie te kunnen volgen. Meestal ging het echter om een schatting van het centrum zelf, en was die eerder intuïtief van aard, en dus niet geformuleerd op basis van een onderzoek.

Brucovo heeft deze nood en situatie besproken met het Huis van het Nederlands Brussel. Het Huis is positief ingegaan op onze vraag tot medewerking en is in maart 2010 begonnen met het bepalen van de instaplatten van een aantal door de toeleidingsagenten geselecteerde opleidingen. Men werkte tot en met juni a rato van één opleiding per maand verder, te beginnen met opleidingen van het niveau BSO/TSO (Kantoor, Residentieel elektrotechnisch installateur, PLC-techniker, ICT toepassingssoftware) om na een positieve evaluatie eventueel te kunnen overgaan naar de niveaubepaling van HBO-opleidingen (najaar 2010)

Door contacten met anderstalige cursisten, observatiemomenten, het bestuderen van lesmateriaal en andere technieken tracht men te achterhalen welk het minimumniveau is om de CVO opleiding te kunnen aanvatten.

Resultaten van de screenings waren:

1. Kantoor, CVO Brussel is bepaald op RG instap 3.1 (zie nota 10.06 instapniveau NL Kantoor)
2. PLC-techniker en Residentieel Electro-technisch installateur, CVO Brussel is bepaald op RG instap 2.1 (zie nota: 10.06 instapniveau NL Technische opleidingen)
3. De opleiding informatica is niet gescreend: CVO Lethas toonde geen interesse en CVO Brussel organiseert de opleiding volgend jaar enkel voor senioren. Bovendien was het juni en dus niet meer evident om de opleiding nog te screenen.

In de toekomst wordt aan de opleidingsverantwoordelijken gevraagd om voor het overleg alle relevante info te bezorgen over instroom, toelatingsvoorwaarden, traject, uitval, doorstroom, evaluatie, leerinhoud, ...

Voor het najaar 2010 zijn volgende niveaubepalingen (op aangeven van TA's en centra) gepland door het Huis:

- HBO hotel-en cateringmanagement (CVO Elishout Coovi)
- TSO Bedrijfsbeheer (CVO Brussel, CVO Elishout Coovi)
- HBO Boekhouden (CVO Lethas)
- HBO Informatica (CVO Lethas, CVO Brussel)
- TSO Farmaceutisch technisch assistent (CVO Elishout Coovi)
- Polyvalent verzorgende/logistiek assistent/ zorgkundige (CVO Brussel, CVO Meise-jette)

Vanuit Brucovo werd ook een inventarisatietabel rondgestuurd, waarbij we merken dat de eigenlijke niveaubepalingen (vanuit CVO zelf of vanuit Huis van het Nederlands Brussel) eerder schaars zijn, evenals het inschakelen van een nodo-docent of hanteren van eindtermen taal (er is een begin... meestal via externe projectmiddelen, bvb. EIF, geco's,...). De idee leefde bij het Huis en Brucovo om meer te doen dan enkel niveaubepalingen. Het Huis en Brucovo stelden voor een taalbeleidsplan op te stellen per geselecteerde opleiding. Met als doelstellingen:

-taaldoelen NL inschrijven in de opleidingen = einddoelen NL die (zoveel als mogelijk) gelijk zijn aan de taaleisen die de werkvloer stelt aan beginnende werknemers

- talige eisen van de opleiding zelf in kaart brengen en onderzoeken hoe talige eisen die niet relevant zijn voor de latere tewerkstelling (zoveel als mogelijk) kunnen worden weggewerkt
- onderzoeken welke taalvaardigheden die op de werkvloer vereist zijn, tijdens de opleiding zelf kunnen worden aangeleerd en hoe (via neventraject, doorheen de vakopleiding zelf)
- op basis van bovenstaande analyse het noodzakelijke instapniveau bepalen
- taaltrajecten uitzetten die het voor cursisten met het afgesproken instapniveau mogelijk maken om de opleiding te volgen en gaandeweg de voor functie vereiste taalvaardigheden aan te leren
- zorgen voor een voldoende groot draagvlak voor de taalbeleidskeuzes van de opleiding en of het CVO bij alle betrokkenen (adm. medewerkers, vakdocenten,...)

Eerst wordt een taalomgevingsanalyse uitgevoerd, dan worden taalbeleidskeuzes gemaakt en in een taalbeleidsplan gegoten. De taalbeleidskeuzes daarna communiceren aan alle betrokkenen en zorgen voor het draagvlak + zorgen voor de nodige taalondersteuning voor vakdocenten, NT2 docenten en secretariaatsmedewerkers. Tenslotte kunnen de trajecten worden opgestart.

Door de RVB van Brucovo vzw (dd.13/12/10) werd geopteerd om een taalbeleid in een beperkt aantal opleidingen (6 maand per opleiding) op te starten. Er wordt gestart met de HBO-opleidingen ICT en Boekhouden.

KORTFILM

Op initiatief van één van de toeleidingsagenten (S. De Clerck) werd er in samenwerking met de vzw Beeldenstorm een kortfilm ontwikkeld die zal worden ingezet als ondersteuning van de informatieactiviteiten van de agentes.

In de kortfilm wordt immers de functie van de toeleidingsagenten verduidelijkt en worden een aantal CVO opleidingen in de kijker gezet. Er figureren NT2 cursisten van enkele Brusselse CVO's in.

Het resultaat, dat eind mei 2010 klaar was, is een duurzaam instrument dat kan worden gebruikt om NT2-cursisten in de lagere richtgraden (1.1 en 1.2) te sensibiliseren

Het filmpje is ruim verspreid onder alle centra, alle gemeenschapscentra waar er lesplaatsen zijn, en ook via de website www.brucovo.be. Het wordt ook gebruikt op beurzen (bv. opleidingsbeurs tracé)

WISSELWERKING PILOOTPROJECT

Er is vanaf het begin een vrij nauwe samenwerking gegroeid tussen het doorstroomproject van Brucovo en het **"pilotproject voor de uitbouw van een intermediaire instantie voor inburgeraars met een educatief perspectief"** (aangestuurd door 3 consortia Brucovo, Groene Rand en L4 vanaf 1/09/2009 tot 31/08/2010). De projecten zijn wat betreft opzet en afmetingen erg verschillend, aangezien Brucovo's doorstroomproject als een kleinschalig en intern initiatief is begonnen dat zich situeerde binnen de grenzen van het consortium. Toch kon men een aantal gelijklopende doelstellingen opmerken en merkten we in de doelgroep van het doorstroomproject personen op die ook deel uitmaken van de doelgroep van het pilotproject.

Bijgevolg was het nodig de werking van beide projecten op elkaar af te stemmen. Concreet betekent dit dat er afspraken werden gemaakt over doorverwijzingen van de toeleidingsagenten naar projectmedewerker Véronique Philips van het pilotproject. In 2010 waren er dit zo'n 25 begeleidingen (vnl. vanuit TA K. Bouarga) Deze afspraken moesten voortdurend bijgestuurd worden naargelang ze een efficiënte werking toelaten of niet. Véronique Philips was dan ook aanwezig op het 2 à 3-wekelijkse doorstroomoverleg. Bovendien is er een uitwisseling van instrumenten, zoals enerzijds relevante documentatie over studiekeuze en begeleidingsmethodieken, en anderzijds registratietechnieken zoals de boordtabellen.

OPLEIDINGSBEURS

In 2010 werd er voorlopig geen kleinschalige infodag/beurs georganiseerd voor geïnteresseerde NT2 cursisten wegens geen begroot budget en gering zicht op slaagkansen. Er werden wél potentiële cursisten op sleeptouw genomen naar infodagen en opendeur van CVO's (CVO Brussel, CVO Lethas, CVO Elishout Coovi).

Daarnaast werden ze toegeleid naar de opleidingsbeurs voor Brusselse werkzoekenden 'Plan naar werk' op 1/06/2010, waar Brucovo en de TA's ook aanwezig waren.

Ook op het stadsfestival 'Boterhammen in het park' (23-27/08) waren de agentes iedere middag op de Brucovo-stand aanwezig en werden per dag een 20-tal concrete vragen beantwoord (met een 10 –tal begeleidingen tot gevolg).

Brucovo en de agentes waren ook aanwezig op de SIEP-beurs op 27/11 (Franstalige opleidingen en vorming) in Tour en Taxis.

VORMINGEN – INFODAGEN-BEZOEKEN

Om het professionalisme van de projectmedewerkers te vergroten, krijgen ze de mogelijkheid deel te nemen aan vormingen of informatiemomenten die relevant zijn voor de uitvoering van hun takenpakket.

Zo zijn volgende vormingen/infodagen bezocht:

infonamiddag Diversiteit in het hoger onderwijs (VLOR) op 22/04/2010 en een **vorming van het VMC i.s.m. Naric (National Recognition Center Flanders)** rond de erkenning van buitenlandse diploma's op 27/04/2010. Binnen deze laatste werd er informatie gegeven over de structuur van het onderwijs in Vlaanderen, EVC-EVK in het onderwijs, nieuws over gelijkwaardigheden en de procedures voor de diverse diploma-erkenningen en niveaubepalingen. Ter afsluiting werd de theorie in de praktijk gebracht met een oefenuurtje. **De TA's namen eveneens deel aan een infosessie van Ciré (19/05)** over de gang van zaken in het Franstalig landsgedeelte voor wat betreft de erkenning van diploma's. Dezelfde thema's als bij Naric kwamen aan bod en op die manier was het mogelijk om wat een globaal zicht te krijgen met oog voor de gelijkenissen en verschillende aangaande deze materie binnen het Nederlandstalige en Franstalige veld.

Aangezien er in Brussel niet te ontsnappen valt aan die tweetaligheid, werd er ook een **sessie bijgewoond (02/06) van de SIEP (Le Service d'Information sur les Etudes et les Professions)**. Ook weeral omdat er vanuit de dagdagelijkse werking van de agentes hierin een behoefte bestond. Voor NT2-cursisten met bijvoorbeeld slechts een 1.1. of 1.2, die nog niet onmiddellijk met een opleiding in het Nederlands kunnen starten, kan een opleiding in het Frans een uitweg bieden. De SIEP biedt niet alleen informatie aan maar oriënteert ook inzake opleidingen, studies en beroep. En dit voor iedereen die dit wenst.

Ook stond er een infosessie bij **Hilde Deen van het Tweede Kans Onderwijs in CVO Brussel** op 24/01 op het programma waarbij de TA's uitleg kregen over de doelgroep van het TKO, de verschillende opleidingen, de inschrijvingvoorwaarden, de intake-tests en de taalondersteuning met de taalcoach. Eveneens namen de TA's **actief deel op de infodag van CVO Brussel op 29/05** en hielpen ze cursisten met informatie, praktische hulp en woonden met een deel van de geïnteresseerde NT2-cursisten van binnen het *Doorstroomproject* de uitéénzettingen van het TKO bij.

Aangezien er uit de praktijk bleek en blijkt dat een groot deel van de cursisten die komen aankloppen bij de TA's een werklozenstatuut hebben en er dus vaak naar de VDAB en diens opleidingsaanbod (voor een deel binnen de CVO's georganiseerd) wordt doorverwezen, werd er getracht om de banden met de VDAB verder aan te halen. De TA's hebben **op 21/05 overlegd met Sophia Honggokoesoemo (consulent van de VDAB en werkwinkel Anderlecht)** en een uiteenzetting gekregen over de werking van de VDAB binnen Brussel. De TA's kregen op deze manier ook de mogelijkheid om hun eigen werking wat toe te lichten en er werd hier besloten dat een goede samenwerking tussen beide, een win-win situatie is en veler dient uitgewerkt te worden. **Op 11/10 is het aan de TA's de beurt om aan de VDAB consulenten van Brussel een infosessie te geven** over hun werking. Op 10/05 werd er reeds een overleg met de VDAB gedaan over de schakeltrajecten en het samenwerkingsprotocol. In het kader van de VDAB-opleidingen die samen met Elishout worden georganiseerd, **waren er al contacten tussen de TA's en Marijke Deroock (adjunct van de directeur CVO Elishout COOVI).**

De TA's zijn eveneens gaan samen zitten met **Jan Scheers van BON vzw (Brussels Onthaal Bureau)**. BON vzw kwam vooral in beeld via het inburgeringsproject waar Véronique Philips op werkte. Maar aangezien dit inburgeringsproject hier in Brussel niet verder gezet wordt en er via de TA's inburgeraars met een educatief perspectief werden doorverwezen naar Véronique Philips en de TA's op deze manier met die welbepaalde groep in aanraking kwamen, leek het opportuun om zelf nog eens samen te zitten met iemand van BON om te kijken hoe er eventueel naar de toekomst toe kan samengewerkt worden. Het volgende werd geconcludeerd; NT2-cursisten kunnen door de TA's worden doorgestuurd in functie van het behalen van een inburgeringsattest en verdere begeleiding door een trajectbegeleider van BON vzw of in functie van een inburgeringstraject en een zomercursus MO in het Nederlands. Eveneens is het de bedoeling dat de TA's de namen doorgeven van de cursisten die graag MO tijdens het schooljaar in het Nederlands willen volgen. Wanneer er op deze manier een groepje geïnteresseerden kan samengesteld worden, kunnen er extra lesgroepen opgestart worden. Dit is voor de cursisten een extra oefening in het Nederlands. De MO-cursus (in NL of andere contacttaal) kan ook een overbrugging zijn voor cursisten die wachten op een inschrijving in een CVO-cursus, gezien de vele startmomenten van de MO-cursus. De bedoeling is ook dat de (ca.25) begeleidingen van BON-cursisten door Veronique worden overgedragen aan de TA's.

Rond het inburgeringsproject werd er een werkseminarie georganiseerd op 25/06 in Leuven door consortia Brucovo, L4 en Groene Rand; "Inburgeraars in het onderwijs". Aan dit werkseminarie werd er ook deelgenomen door de TA's. Naast informatie over het Inburgeringsproject zelf, kwamen de volgende topics in de werkseminaries aan bod; de juridische statuten van inburgeraars, levensloopbaanoriëntering, geïntegreerde trajecten en niet-talige testing en beroepsoriëntering.

Vanuit de dagelijkse werking van de TA's en de confrontatie hierbinnen met cursisten zonder wettig statuut of papieren, werd er contact genomen met **Karen Declerck van de Meeting (Onthaal- en Steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf)**. Binnen de twee ontmoetingen die volgden (laatste 16/09) werd er vooral informatie uitgewisseld en ervaringen over deze doelgroep en de manier waarop men met hun educatief perspectief kan omgaan en wat er praktisch mogelijk is voor deze groep. Onder andere binnen de CVO's. Nu is het wachten op het overzicht dat er binnen de Meeting wordt gemaakt over de plaatsen waar mensen zonder wettig verblijf terecht kunnen, op werk- en studievak. Vanuit onze hoek werd er onder andere een overzicht gegeven van het opleidingsaanbod aan de CVO's binnen Brussel.

Na een eerste formeel overleg op 14/06 waarin **verschillende Vlaamse toeleidingsdiensten / studiekeuze of loopbaanbegeleidingsdiensten gesprekspartners (InburgeringsprojectL4, Via Educatie-een project van Wonderwijs vzw Gent, de Stap Gent, Edukans Antwerpen en de TA's van Brucovo)** elkaar wat beter konden leren kennen en er ook tussen deze ervaringen werden uitgewisseld, werd er beslist om op geregelde basis samen te zitten omdat de betrokkenen allemaal op een manier bezig is met trajectbegeleiding binnen het veld van educatie. Een tweede overleg vond plaats op 25 augustus.

Met het oog op een éénduidige gegevensregistratie en verwerking is er ook een access-vorming gevolgd door alle TA's.

Op 27 /10 kwam **Groep Intro Brussel** zijn opleidingsaanbod voorstellen (social profit, bouw, verkoop, ..); ook het specifieke profiel van het cliënteel van Groep Intro werd besproken. Samenwerking is er nu al m.b.t. doorstroom naar technische bevoegdheden. Op 28 oktober kregen de agentes een rondleiding **bij JES/ Jeugd en Stad in Molenbeek** (opleidingsaanbod bouw, orientatie/focusproject, horeca).

10. Evaluatie- overeenkomst tussen Brucovo en deelnemende centra

Het CVO dat toe leidt diende een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan t.a.v. het consortium ; daarin dienen de opdrachten van Brucovo en het centrum VVO duidelijk verwoordt. Dit werd door beide partijen ondertekend.

Opdrachten BRUCOVO VZW

- Brucovo vzw is verantwoordelijk voor het financieel beheer van het project
Evaluatie: Brucovo voorzagt de opstartmiddelen vanuit eigen budget en licht het financieel beheer per kwartaal door.
- Brucovo vzw is juridische en inhoudelijke werkgever van de toelidingsagenten
Evaluatie: Brucovo houdt de personeelsdossiers nauwgezet bij, en begeleidt inhoudelijk (via projectverantwoordelijke én directeur) de agentes
- Brucovo vzw informeert en begeleidt de gekozen toelidingsagenten inhoudelijk
Evaluatie: alle info wordt aan TA's verstrekt, vorming en studiebezoeken werden aangeboden, adhoc-overleg is altijd mogelijk
- Brucovo vzw organiseert de nodige overlegmomenten tussen de toelidingsagenten en contactpersonen van ontvangende centra
Evaluatie: dit wordt zelf geregeld door de agentes
- Brucovo vzw volgt de toegeleide cursisten op tot na de eerste module van de gekozen opleiding
Evaluatie: nog geen mogelijkheid tot evaluatie
- Brucovo vzw neemt de verantwoordelijkheid op voor de infrastructurele ondersteuning wat betreft het ter beschikking stellen van een persoonlijke laptop/pc
Evaluatie: is in orde

Opdrachten CENTRUM

- Het centrum geeft centrumgebonden informatie (o.m. interne cursistengegevens) vrij, die nodig zijn voor een goede en efficiënte uitvoering van de opdrachten van de toelidingsagenten
Evaluatie : Krijgt iedere TA toegang tot het intern systeem ? Ja, maar niet bij ieder cvo even vlot of zelfstandige toegang. Dit wordt per centrum verder opgevolgd.
- Het centrum neemt de verantwoordelijkheid op voor de infrastructurele ondersteuning wat betreft internetaansluiting, telefonie, e.d. en de daaraan verbonden kosten
Evaluatie : momenteel allemaal eigen bureau/ werkplek met telefoon en PC (aanwezig in CVO Lethas, CVO Brussel en CVO KHNB). Bij Brucovo zijn ook 2 bureaus voorzien (met internetaansluiting en vaste telefoon)
- Elk centrum informeert de toelidingsagent, werkzaam in het betreffende centrum, over de geschiedenis en werking van het centrum en het cursistenprofiel van de NT2-cursisten van het centrum
Evaluatie : is dit gebeurd in alle centra ? neen, dit werd zelf bekeken door de TA en staf van Brucovo
- In het centrum is een persoon aanwezig die als aanspreekpunt dient voor de toelidingsagent wat centrumgebonden informatie betreft
Evaluatie: de TA's hebben één of meerdere aanspreekpersonen zelf gevonden in de centra (zijn niet toegewezen door het centrum zelf)

- Het centrum neemt deel aan de vergaderingen van de stuurgroep (i.c. dagelijks bestuur Brucovo vzw); de verantwoordelijke persoon van het centrum wordt aan Brucovo meegedeeld indien het niet om dezelfde persoon gaat als de deelnemer aan de stuurgroep
Evaluatie: de stuurgroep is te weinig samengekomen (3 x) in de voorgaande periode; beter is te opteren voor een vaste stuurgroep (met bredere samenstelling dan enkel leden dagelijks bestuur) die 3-maandelijks bijeenkomt.
- Het centrum wordt betrokken bij de tussentijdse en eindevaluatie van het project
Evaluatie: gebeurt zowel bij tussentijdse (7/10) als bij eindevaluatie(dec.)
- De toegeleide cursist komt in het begeleidingssysteem van het centrum van de nieuwe opleiding terecht, maar wordt tot de afsluiting van de eerste module van de opleiding ook opgevolgd door de toeleidingsagent van Brucovo vzw
Evaluatie: dit kan nog niet worden geëvalueerd, maar dit is wel de bedoeling.

Getuigenis cursist CBE Mamme-yaa

Begin dit schooljaar leerde ik Sylvie De Clerck kennen via een klasbezoek waarin zij ons uitnodigde voor een infosessie. Ik was een geïnteresseerde cursiste van Brusselleer en stapte op de infosessie af!

Nu volg ik verder Nederlands bij een CVO en dat gaat goed. Als ik een goed niveau van Nederlands heb, zou ik me willen inschrijven voor de opleiding polyvalent verzorgende. Door Sylvie heeft mijn droom vorm gekregen.

11.Evaluatie Financiering

In onderstaande tabel wordt de begroting van het eerste projectjaar weergegeven (2010) ; het betreft hier vnl. personeelskosten (3 agentes voor in totaal 1,8 FTE-equivalenten) resp. aangeworven vanaf 1 dec. en 14 dec. 2009 en 1 jan. 2010.

In het eerste projectjaar werken we met 1,8 FTE als volgt verdeeld over drie projectmedewerkers: 0,8 FTE + 0,5 FTE + 0,5 FTE aan de hand van een berekening van het volume Lesurencursist voor NT2, met een vaste minimumsokkel voor elk centrum met een aanbod NT2.

Hoewel dit een efficiënte verdeelsleutel is, merken we dat de werklast erg hoog ligt. Verschillende factoren werden in deze evaluatie al aangehaald:

- de reactie van de NT2 cursisten ligt veel hoger dan verwacht
- het vraagt vaak veel tijd om een afdoend antwoord te vinden op de vragen van de cursisten
- de projectmedewerkers moeten ook tijd vrijmaken om relevante vormingen en infosessies te kunnen volgen en op die manier hun professionalisme te vergroten
- de opvolging van de georiënteerde en/of begeleide cursisten neemt veel tijd in beslag
- de administratieve handelingen die komen kijken bij de monitoring en registratie van de werking is tijdrovend

Kosten	Begroting eerste projectjaar 2010 (interne middelen)	Afrekening 2010
Loonkost	96.877 € (3 deeltijdse medewerkers 80%, 50%, 50%)	95.166 € (1,8 FTE)
Vergoeding woon-werkverkeer	2500 € (NMBS- en MIVB abonnementen)	1785 €
Materiaal	1600 € (3 laptops en Office-pakket)	1431 € + 349 €
Communicatie	300 € (creatie flyers en affiches) 300 € (print flyers en affiches)	280 € 316 €
Vormingen en infomomenten	300€	179 €
Totaal	101.877€	99.506 €

We merken dat de begroting vrij goed is gevolgd; personeelskosten voor 1,8 FTE is wel het maximum qua uitgave (uit eigen middelen) , ook al is deze tijdsinvulling onvoldoende om aan alle vragen te voldoen.

Voor de continuering en eventuele personele uitbreiding van het project vanaf januari 2011 werden volgende pistes bewandeld:

-In juni werd een model-subsidiedossier opgemaakt (incl. begroting 2011) en werd dit verstuurd aan een aantal potentiële subsidiegevers , nl. Actiris (subsidies socio-professionele inschakelingspartners) en VDAB – RDB (regionale Dienst Beroepsopleiding Brussel). Deze instanties vonden dit project heel nuttig, maar zagen af van subsidiering, gezien begeleiding en oriëntatie tot hun eigen opdracht behoort (maar met andere finaliteit, nl. in functie van een snelle tewerkstelling).

-Ook werd een dossier ingevuld (juni 2010) voor het Federaal Impulsfonds Migranten, dit ondersteund door het kabinet van VGC-collegelid voor Onderwijs en Vorming, dhr. Minister J.L. Vanraes. In oktober kregen we daarvan het bericht dat ons dossier niet werd weerhouden omwille van het niet-éénmalig karakter en de grote kost aan personeel. Dit dossier werd – omwille van de nauwe aansluiting bij de beleidsopties van Min.

Vanraes- wel terug opgepikt door de Vlaamse Gemeenschapscommissie (via onderwijs/ Etnisch –Culturele Minderheden) die dit vanaf januari 2011 ondersteunen (i.k.v. de uitvoering van het collegebesluit nr. 20092010-0252 dd.16 dec. 2010 houdende subsidiering van opleidingsprojecten voor werkzoekenden/deel5) en dit ter waarde van een 45.423 €.

-In oktober 2010 werd een nieuw dossier ingediend bij Team Coördinatie Brussel i.k.v. impulssubsidies van Vlaamse Projecten voor Brussel (bevoegdheid Brussel van Vlaams Minister P.Smet) ter waarde van ca. 67.000 . Tot op heden is er nog geen verdere weet van ontvankelijkheid van dit dossier.

-Op de Algemene Vergadering op 13 januari 2011 werd beslist voorlopig het project te laten continueren , waarbij we putten uit de middelen van de VGC en eigen (rest)middelen. Komen er nog extra subsidies (vanuit Vlaamse Projecten voor Brussel), dan wordt er op de AV beslist over eventuele uitbreiding.

12. Kwalitatieve evaluatie door toeleidingsagentes

Op basis van de evaluatiefiches die de toeleidingsagentes elk hebben ingevuld, kwamen de volgende bevindingen naar voren.

1. Persoonlijk vlak

1.1. Positief

Op persoonlijk vlak overweegt duidelijk een positief gevoel bij de drie agentes. Er wordt een grote voldoening gehaald uit het vinden van de opleiding op maat, van assistentie te bieden waar dit nodig is. Ook de mogelijkheid tot zelfstandig werken, de flexibiliteit, de uitdagingen (je begint immers vanaf nul) die de job inhoudt en de goede sfeer onder collega's worden als positief ervaren. Voorts worden de volgende elementen aangehaald als zijnde een plus op persoonlijk vlak: het hebben van contact met heel veel verschillende groepen van mensen (cursisten, leerkrachten, directies, partners, de directe collega's,..), het beter leren kennen van Brussel en zijn inwoners, van het onderwijsveld en van aanverwante problematieken (bv. problematiek van de mensen zonder papieren, werklozen, Brusselse context,..).

1.2. Negatief

Het is niet evident is om als "buitenstaander" binnen de verschillende groepen (de directies, secretariaten en leerkrachten) van de verschillende CVO's een plaats te vinden. Het is een overal en nergens thuishoren. Soms is het voor de agentes ook frustrerend om zo veel moeite te moeten doen om toch maar enkelen geïnteresseerd te krijgen. Het snel maken van overuren wordt door de agentes ook aangehaald. Het werk blijft ook gemakkelijk in de hoofden doorspelen ook na de werkuren. Het presteren onder tijdsdruk en de vele werkuren zorgen soms voor een gevoel van stress en vermoeidheid. Voor alle drie is het emotioneel soms vermoeiend omdat er van alle kanten veel van hen verwacht wordt. En vooral in het geval van cursisten met een aangrijpende verhaal, die hen als een soort laatste reddingsboei zijn.

2. Professioneel

2.1. Positief

Net zoals op persoonlijk vlak, wordt op professioneel vlak de goede teamwerking, het zelfstandig kunnen functioneren en de uitdaging die de job inhoudt, als positieve elementen vermeld. Ze duiden op het verwerven van nieuwe vaardigheden en nieuwe kennis, net als de diversiteit van de job als meerwaarde. Het takenpakket van de toeleidingsagenten bestaat immers niet alleen uit het begeleiden van cursisten (wat op zich al divers is) maar ze doen ook aan informatieverspreiding/promotie naar de scholen, klassen, leerkrachten en andere toe. Ze wonen zelf vormingsdagen bij, staan op infodagen en beurzen. Binnen dit alles kunnen of moeten zij hun creativiteit en capaciteiten aanwenden. Zie ook het promofilmpje, de affiche en flyer die door hen in het leven werden geroepen.

Zowel Khadija, Sylvie als Bieke zijn er van overtuigd dat het doorstroomproject een gat in de markt is en dat er bij een deel van de NT2-cursisten duidelijk een behoefte leeft voor informatie en begeleiding binnen het kader van een educatief perspectief. Dit blijkt uit de interesse bij de klasbezoeken voor de mogelijkheid om als anderstalige opleidingen in het Nederlands te volgen, het aanbod van de CVO's in Brussel, de mogelijkheid tot betalen met opleidingscheques (niet voor alles, maar toch..), de speciale regelingen/voordelen voor de opleidingen die VDAB organiseert en diploma gelijkstellingen NARIC (velen hebben een diploma hoger onderwijs in eigen land behaald en hebben het gevoel dat ze hier weinig mee kunnen aanvangen/alsof het diploma gedevalueerd is..).

Deze interesse wekt concrete vragen op bij de cursisten. Zo hebben sommigen reeds een bestaande interesse in een bepaalde opleiding en willen hierover meer info (Welk niveau Nederlands nodig?, Waar te volgen?, Hoeveel kost het?, Hoelang duurt de vorming?, Wanneer en hoe in te schrijven?). Mensen die werkloos zijn, zien een mogelijkheid in het volgen van opleidingen om iets aan deze situatie te doen en hebben vooral oren naar de opleidingen die samen met de VDAB worden georganiseerd. Sommige cursisten zitten reeds met concrete vragen in verband met hun diploma en eventuele gelijkschakeling of ervaren problemen bij hun procedure die aan de gang is. Anderen hebben behoefte aan specifieke taalondersteuning, bijvoorbeeld in het kader van een beroep of opleiding. Deze cursisten kunnen de toelidingsagenten betrekkelijk direct bijstaan met raad en daad. Sommigen (zoals asielzoekers of mensen met een tijdelijk verblijfstatuut) zitten op velerlei vlakken vast en vragen hulp. Anderen willen gewoon werk. Voor deze personen is het vaak een lange zoektocht om iets voor hen te vinden.

De toelidingsagenten hebben het gevoel dat BruCoVo en het aanbod van het volwassenenonderwijs in Brussel en de rand beetje bij beetje op meer naambekendheid kan rekenen door hun activiteiten binnen de verschillende centra, door de Sid-in's, het filmpje, het verspreiden van de brochures en via contacten met derden (bv.VDAB). En komen de cursisten hopelijk bij de juiste persoon, op de juiste plaats terecht.

2.2. Negatief

Professioneel worden er echter ook een aantal knelpunten ervaren. Dit op het niveau van de cursist, de werkwijze en logistiek.

2.2.1. Niveau cursist

Op het niveau van de cursist, zien de toelidingsagenten dat sommige cursisten twijfelen over hun eigen capaciteiten en dus ook over een eventuele inschrijving in een opleiding. Onder andere voor wat betreft het taalniveau, het niveau van hun opleiding en hun achtergrond in hun land van herkomst voelen ze zich onzeker. Maar ook praktische problemen kunnen een eventuele inschrijving verhinderen zoals de thuissituatie (bijvoorbeeld zorg voor de kinderen), moeilijke combinatie met werk (voltijds of deeltijds-overdag/avond/nachtshifts) of NT2-lessen. Maar ook voor mensen met een bepaald statuut en/of die niet over de nodige papieren beschikken, is het soms moeilijk om een oplossing op maat te vinden.

Maar soms stoppen cursisten zelf plots met de lessen, zijn ze laks wanneer er afspraken worden gemaakt of komen niet opdagen zonder te verwittigen, zijn ze moeilijk te bereiken of vast te krijgen (telefonisch, mail) en geven ze soms weinig feedback wanneer er info wordt doorgegeven. Zo ook laten er sommigen het na om correcte info door te geven aan de administratie van het secretariaat.

Er wordt aangehaald dat de sommige cursisten heel veel van de toelidingsagenten verwachten en willen dat alles voor hen gedaan wordt en ook elke keer willen langskomen wanneer ze haar zien. Soms ook voor persoonlijke redenen. Sommigen reageren zelfs agressief wanneer je hen vertelt wat de wet zegt omtrent hun situatie en krijg je het verwijt dat je hen niet wil helpen. Anderen zijn ontgoocheld wanneer het wachten is op een afspraak door de drukke agenda.

Omwillen van deze factoren wordt het daadwerkelijk toeliden van een cursist naar een opleiding of cursus bemoeilijkt.

2.2.2. Niveau werkwijze

Op het niveau van de werkwijze zijn er verschillende factoren die het dagelijkse functioneren bemoeilijken. Zo zorgen de wachtlijsten voor de TKO-opleidingen en de wachtlijsten voor sommige VDAB-opleidingen voor frustraties en soms ontmoediging. De interesse in de klassen monden, zoals hierboven reeds aangehaald, dus niet noodzakelijk uit in inschrijvingen.

Het is soms ook niet evident om de gepaste oplossing te vinden voor sommige cursisten met een interesse en heel specifieke en apart profiel. (zie redenen hierboven). Het blijft vaak zoeken, vooral als je van nul moet starten en je een groentje bent in het onderwijsveld. De toeleidingsagentes hebben al doende wel een eigen werkwijze uit de grond gestampt en deze wordt nog altijd aangepast en aangescherpt waar nodig. Zo wordt er vanaf september met vernieuwde boordtabellen gewerkt en een nieuw registratiesysteem in access en nieuwe registratiefiches. Dit was nodig omdat er te weinig éénduidigheid was in de manier van registreren bij de drie toeleidingsagenten en de boordtabellen beter konden aanleunen bij hun manier van werken. Wat betreft de registratie kan er nog vermeld worden dat het moeilijk is om een duidelijk beeld te hebben op het aantal effectief ingeschrevenen door onze tussenkomst via bijvoorbeeld de informatie die de toeleidingsagenten, in de klas hebben gegeven. We zitten hier met een dark number.

Zoals hierboven al vermeld werd, blijken de gegevens in de administratie niet altijd te kloppen, wat een probleem kan scheppen wanneer je een cursist begeleidt en je je op deze gegevens baseert. Ook het gebrek aan gestandaardiseerde taalniveaubepalingen, waardoor er soms vanuit de CVO's tegenstrijdige of onjuiste richtlijnen worden gehanteerd, kunnen een inschrijving van een cursist doen mislukken.

Er wordt door de TA's echter ook ervaren dat het aanbod van de CVO's in Brussel te beperkt is waardoor ze gedwongen worden om zich te richten op andere netwerken (wat ook meer tijdsinvestering vraagt).

Knelpunten samenvattend

- toeleidingsagent is soms te veel "buitenstaander" binnen verschillende niveaus van cvo's
- te veel moeite / tijdsinvestering om enkele cursisten geïnteresseerd en gemotiveerd te krijgen
- te veel belasting voor toeleidingsagent, te veel werkuren
- tekort aan feedback (van centra)
- sommige cursisten twijfelen over eigen capaciteiten en ook over eventuele inschrijving : onzekerheid over taalniveau, niveau van opleiding en achtergrond in land van herkomst
- ook praktische problemen (kinderopvang, statuut) , moeilijke combinatie met werk of NT2-lessen zijn een belemmering
- bij sommige cursisten grote nonchalance (komen zelf de afspraken met de TA's niet na)
- te veel verwachtingen vanuit de cliënt naar de toeleidingsagenten gesteld
- wachtlijsten voor TKO en VDAB opleidingen zorgen voor ontmoediging (uitstel van inschrijving := afstel)
- grote interesse in klasgroepen resulteert is niet noodzakelijk in veel begeleidingen
- boordtabellen bevatten te veel onnodige vragen + elke TA gebruikt een eigen registratiesysteem
- dark number cursisten : NT2-cursisten die zelf hun weg vinden zonder begeleiding
- administratieve gegevens (vanuit cursist) blijken niet altijd te kloppen , wat problemen in de begeleiding kan geven
- gebrek aan gestandaardiseerde niveaubepalingen NT2 voor de opleidingen waarbij er tegenstrijdige of onjuiste richtlijnen vanuit CVO's worden gehanteerd ; de enkele bepalingen vanuit het Huis komen daaraan tegemoet

-het Brussels aanbod in de CVO's is te beperkt (weinig technische opleidingen) zodat we noodgedwongen ook naar andere opleidingsverstrekkers moeten doorverwijzen

3. Suggesties

Aangezien de vermelde knelpunten een optimale uitvoering van het doorstroomproject belemmeren, dienen we na te gaan wat er verbeterd kan worden. Vanuit de hoek van de TA's kwamen de volgende suggesties.

3.1. Niveau cursist

-Wat de TA's zelf verder proberen, is de cursisten zo goed mogelijk te motiveren en het vinden van oplossingen om maat. Ze proberen zichzelf zo goed mogelijk te informeren en hun oren en ogen open houden. Maar wanneer dit bij bepaalde cursisten niet blijkt te lukken, is het beter geen energie meer verspillen. De cursisten zijn volwassenen en de TA's zijn geen opvoeders. Wel kunnen ze kordater zijn met de cursisten die hun tijd verspillen door duidelijk te zeggen dat het hun laatste kans is om nog een afspraak met je te maken. Duidelijk grenzen afbakenen en doorverwijzen waar mogelijk kan dit probleem verhelpen.

-Om de werkdruk te verminderen werd er reeds in februari gestart met het aanleggen van wachtlijsten per TA . Dat is zeker niet ideaal voor de motivatie van de cursisten, maar de enige manier om iedereen toch aan bod te laten komen.

-Ook worden de cursisten van RG 1.1 en 1.2 reeds op een andere manier benaderd dan de cursisten van hogere richtgraden. Bij cursisten van de laagste richtgraden ligt de nadruk op informeren, ook als dit niet op een individuele manier kan gebeuren (via kortfilm bvb.)

3.2. Niveau werkwijze

-De problematiek van de wachtlijsten bij onder andere het TKO en de VDAB-opleidingen, zou aangekaart moeten worden bij de verantwoordelijken aangezien dit soms voor problemen zorgt bij het zoeken naar een gepaste opleiding. Er zou ook gekeken moeten worden wat eventuele alternatieven kunnen zijn.

-Wat betreft het dark number fenomeen : er is geen duidelijk zicht op hoeveel mensen nu via het doorstroomproject maar niet door directe begeleiding (bv. klasbezoek TA maar geen concrete vraag/begeleiding) van de TA's zich ingeschreven hebben voor een cursus of opleiding. Er kan er in februari en september 2011 bij de inschrijving in de verschillende CVO's de vraag gesteld worden hoe ze bij het desbetreffende CVO zijn terecht gekomen.

-Vanaf september 2010, wordt er gewerkt met aangepaste boordtabellen en acces-registratiedocument om vlotter en meer uniform de cursisteninformatie bij te houden en gemakkelijker te kunnen vergelijken.

-Voorts is het belangrijk dat de administratie de gegevens van de cursisten bij hun inschrijving controleren in de mate van het mogelijke en de cursisten sensibiliseren over het doorgeven van veranderingen. In aansluiting met wat hierboven werd gesuggereerd aangaande de cursisten, zal er geprobeerd worden selectief te werken in de mate van het mogelijke. De TA's gaan zelf verder met zoveel mogelijk informatie en vakkennis te verzamelen om de werkwijze te optimaliseren.

13. Kwalitatieve evaluatie door centra volwassenenonderwijs

Op een plenum in de Raad van Bestuur op 7 oktober werden een aantal knelpunten en hete hangijzers besproken met de leden van Brucovo.

- Er zijn veel problemen met statuten (bij asielzoekers, mensen zonder papieren, geregulariseerden-in-spe) : door financiële problemen en het ontbreken van een arbeidskaart komen velen ook niet voor een VDAB opleiding in aanmerking. Er is een grote groep cursisten-in-spe die beperkt in aanmerking komt om een opleiding te volgen. De grootte-orde daarvan is niet even duidelijk (veel personen uit CBE Brusselleer en ook CVO Lethas) De vraag is of de cvo's vragende partij voor deze doelgroep zijn?

Voor mensen zonder papieren zijn er geen speciale regelingen uitgewerkt. Er wordt opgemerkt dat bvb. op CVO Lethas er 20% van de NT2-cursisten niet over de "zuivere" papieren beschikt en bijgevolg geen recht heeft op vrijstelling van inschrijvingsgeld. Dit is dus een grote hap uit het "klantenbestand" van de NT2-groep waar niets mee gedaan wordt. Daar moet bijgevolg over overlegd worden. Brucovo gaat de CVO-directies hier omtrent verder contacteren en neemt ook contact met het Steunpunt Mensen zonder papieren, vzw De Meeting en Samenlevingsopbouw Brussel.

- De wachlijsten bij TKO (tweedekansonderwijs) en ook VDAB kunnen voor ontmoediging en uitval zorgen bij cursisten. Er zou een mogelijkheid moeten zijn om in bepaalde veelgevraagde opleidingen een aantal plaatsen te 'reserveren' voor toegeleide cursisten. Door de RVB wordt geantwoord dat reserveren wettelijk niet mogelijk is. Wel kunnen groepen toegeleide cursisten wel in groep , bij het begin van de inschrijvingen, worden begeleid en eventueel ingeschreven.
- Niet alle begeleide personen zijn NT2-cursisten : er zijn ook meer en meer mensen die spontaan de agentes/ Brucovo aanspreken (hoe registeren, hoe begeleiden van deze mensen?). De vraag is of de toeleidingsagentes deze cliënten ook meer gaan bedienen? Gaan we dan meer richting model Studiewijzer/De Stap (= studiekeuzebegeleidingsdienst voor iedereen)? Zien de centra dit als een opdracht van de TA's of wordt er effectief voorkeur gegeven aan NT2-cursisten 'uit eigen huis' ? Kunnen de centra of de leerkrachten bepalen welke doelgroepen de TA's mogen bedienen? Op de vraag of derden (geen NT2-cursisten) de TA's kunnen aanspreken voor informatie en begeleiding, is het antwoord dat dit in eerste instantie een taak is van Brucovo zelf en niet van de TA's. In de praktijk wordt er per vraag beslist wie antwoordt en of er begeleiding door de TA's mogelijk is.
- Gebrek aan gestandaardiseerde niveaubepalingen NT2 voor de opleidingen waarbij er tegenstrijdige of onjuiste richtlijnen vanuit CVO's worden gehanteerd ; de enkele bepalingen vanuit het Huis komen daaraan tegemoet, maar dekken niet alle opleidingen. De toeleidingsagenten vinden een bepaald instapniveau niet genoeg qua indicatie; beter is iedere keer een individuele taaltesting te laten afnemen door leerkracht of opleidingsverantwoordelijke. Is dit haalbaar voor de centra (natuurlijk opleiding per opleiding bekijken)? In verband met het vereiste niveau Nederlands om te kunnen starten met een opleiding zijn de meningen verschillend. Enerzijds is er de vraag naar algemene gestandaardiseerde richtlijnen in verband met het niveau Nederlands, anderzijds is er het belang van iemands individueel niveau. Er wordt vanuit de Ta's het voorbeeld aangehaald van iemand die het vereiste niveau heeft maar dan toch volgens de leerkracht niet kan volgen en dient te stoppen. Een mogelijke oplossing die vermeld wordt, is het volgen van proefflessen alvorens zich in te schrijven. Dit is bijvoorbeeld mogelijk bij CVO Lethas. Er zijn ook de taalcoaches, de ondersteuning van de vakdocenten en er wordt aangehaald dat een attest van een bepaalde richtgraad zijn waarde heeft. Men leert ook al doende een taal wanneer men een opleiding volgt in het Nederlands. Eveneens dienen de lesgevers zich aan te passen aan hun cursistenpubliek. Er wordt opgemerkt dat er soms door het secretariaat een foute niveaubepaling wordt doorgegeven aan de geïnteresseerden. Hier wordt op gereageerd dat dit de verantwoordelijkheid is van de school en diens onthaalbeleid, de betrokken lesgevers, entourage,.. Vanuit de Ta's wordt geopperd dat er misschien een combinatie van beide aanpakken nodig is; algemene richtlijnen over het niveau Nederlands en een individuele inschatting. Conclusie is dat deze topic verder dient besproken te worden.
- Toeleiding naar Franstalige opleidingen : kan dit in het geval van cursisten met Frans als moeder-of spreektaal? Hoe ver gaat de doorverwijzing? Als iemand geen plaats heeft in een Nederlandstalig CVO , en kennis heeft van

Frans en op korte termijn de opleiding wil volgen, kan die dan naar een Franstalig CVO worden gestuurd of blijft de focus op het Nederlandstalige aanbod liggen (met wachttijden en eventueel uitval tot gevolg)? Volgens de toelidingsagenten wordt altijd vertrokken van de vraag van de cursist... als er geen aanbod vanuit de CVO's voorhanden is, en Frans is geen probleem, dan zou dit in principe mogelijk moeten zijn in eerste instantie dient een opleiding in het NL overwogen (het zijn tenslotte NT2-cursisten), maar als de betrokken cursist expliciet voor een Franstalige opleiding wil gaan (om sneller aan het werk te kunnen bvb.), kan deze cursist niet worden tegengehouden.

Er wordt nagegaan, aan de hand van de ingevulde boordtabellen,

- hoeveel personen effectief geïnformeerd, georiënteerd, begeleid (middels aantal gesprekken) zijn
- welke de oorsprong van de begeleiding is (klasbezoek, inschrijvingen, doorverwijzing, ..)
- welk profiel de doelgroep heeft (gender, leeftijd, gezinssituatie, woonplaats, land van herkomst, hoelang in België, statuut, soc-econ. situatie, nationaliteit)
- welke educatieve informatie betreffende land van herkomst er is (hoogste opleidingsniveau, aantal jaren scholing, hoogst behaald diploma)
- of er een erkenning van het diploma is gebeurd(Naric, ...)
- welke het NT2 –niveau is (niveau bij intake, volgt NT2 bij...)
- welke het educatief perspectief in België (gewenste studies)

Jo Waegeman leerkracht SLO CVO Lethas

Het doorstromen van NT2-cursisten of beter, het instromen van mensen van andere afkomst is een must in het onderwijs. Als onze scholen een afspiegeling willen zijn van de maatschappij, dan is het ondenkbaar dat in het lerarenkorps bijna geen personeel terug te vinden is van allochtone afkomst. Het is dus de taak van ons allemaal om die instroom mogelijk te maken.

Ook op het CVO Lethas wordt hier werk van gemaakt.

Een mooi project, maar niet alles loopt van een leien dakje.

Ervaring tijdens de opleiding drukt ons ook regelmatig met de neus op de feiten. Een ver doorgedreven taalkennis is voor de anderstalige cursisten echt wel een must. Op dit ogenblik wordt het NT2 niveau 2.4 als instapniveau gehanteerd. Het is onze ervaring dat dit echt wel een absolute minimumvereiste is. Wie zeer hoge scores haalt binnen deze module haalt wel het vereiste beginniveau; lage scores in 2.4 zijn daarentegen geen best uitgangspunt.

In alle cursussen staat het deelnemen aan gesprekken, groepswerken, verslaggeving, analyse en synthese; ... kortom staan communicatieve vaardigheden bovenaan het verlanglijstje en daarvoor worden heel wat taalkundige inzichten verwacht die de meerderheid van de toegeleide studenten nog niet onder de knie hebben. Het is daarom een goede zaak dat er nu ook gestart wordt met een opstapmodule voor anderstalige en allochtone studenten.

Deze kan dienen als een veilig overgangsmoment waarin de studenten zich verder kunnen bekwamen in de taal en tegelijk meer vertrouwd raken met de gehanteerde denkpatronen en discussiecultuur die binnen onderwijs en binnen onze samenleving algemeen aan de orde zijn.

Het is een startmoment waar de allochtone cursisten zich "onder elkaar" kunnen voorbereiden op de doorstart in de gewone, heteroöen samengestelde modules.

Het is onze ervaring dat de deelname van de anderstalige studenten door alle cursisten sterk wordt geapprecieerd. Met één duidelijke vereiste... het taalniveau moet meer dan acceptabel zijn. Dat is ook zo voor de contacten die buiten de klas tot stand komen. Contactname met directies, Observatiestages, interviews, onderzoeksmomenten ...

Als verantwoordelijken voor de opleiding moeten we ook op dit vlak onze verantwoordelijkheid opnemen en duidelijk hoge eisen stellen aan de taaldoelstellingen die aan het eind van de opleiding moeten bereikt worden. Pas dan zorgen we voor een positieve instroom van allochtonen/anderstaligen in het onderwijslandschap; pas dan zal dit ook door de samenleving gewaardeerd worden.

In heel wat scholen zit men vol ongeduld te wachten op de komst van deze nieuwe leerkrachten. Als ze zich aanbieden moeten ze dus ook voldoende gewapend zijn om die taak aan te kunnen en zo, in het Nederlands, onze jeugd mee op de rails naar de toekomst zetten.

14.1 Overzicht cliëntenprofiel 1 dec.2009- 31 dec. 2010

	TA 1/ Khadija 80 %	TA2/ Sylvie 50%	TA3/ Bieke 50%	 totaal
1. STAND VAN ZAKEN BEGELEIDING				
<u>Aantal nieuwe mensen in begeleiding</u>	350	106	65	521
2. OORSPRONG CONTACT				
Via klasbezoek	263	86	59	408
Via inschrijvingen		2		2
Via doorverwijzing			3	3
Mond-aan-mond		1	1	2
Andere	16	2	2	20
	279	91	65	521
3. PROFIEL DOELGROEP				
<u>3.1 Geslacht</u>				
Man	161	47	25	233
Vrouw	189	59	40	288
	350	106	65	521
<u>3.2 Leeftijd</u>				
18-20 jaar	1	7		8
21-25 jaar	44	7	9	60
26-30 jaar	59	23	17	99
31-35 jaar	78	24	12	114
36-40 jaar	76	18	9	103
ouder dan 41	68	12	19	99
onbekend	20	10	8	38
	346	101	71	521
<u>3.3 Woonplaats</u>				
Anderlecht	34	22	2	58
Brussel Centrum	45	14	5	64
Elsene	13	3	3	19
Etterbeek	10	1	3	14
Evere	5	5		10
Ganshoren	9			9
Jette	5		3	8

Koekelberg	9			9
Laken	13		2	15
Nederoverheembeek	2			2
Oudergem	5		2	7
Schaarbeek	34	2	3	39
Sint-Agatha-Berchem	6	2		8
Sint-Gillis	33		2	35
Sint-Jans-Molenbeek	40	4	2	46
Sint-Joost-ten-Node	13	1	2	16
Sint-Lambrechts-Woluwe	11	2	1	14
Sint-Pieters-Woluwe	5		3	8
Ukkel	5			5
Vorst	11			11
Watermaal-Bosvoorde			1	1
ANDERE (BUITEN BRUSSEL)	42	15	16	73
onbekend	28	12	10	50
totaal				521

<u>3.4 Geboorteland</u>				
Afghanistan	4	1	1	6
Albanië		1		1
Armenië	1	1	1	3
België	18	5	4	27
China	2		2	4
Colombia	4	1		5
Congo	24	2	4	30
Denemarken			1	1
Ethiopië	1	1		2
Filipijnen			1	1
Ghana		7		7
Guinée			1	1
India	1	2	1	4
Iran	7		1	8
Kameroen	3			3
Marokko	19	6	3	128
Moldavië	1	1		2
Nepal		1		1
Nigeria	4	8		12
Oekraïne	1			1
Pakistan	3	2	1	6
Palestina	1			1
Peru	2	1		3
Polen	4	3	2	9
Roemenië	1	1	2	4
Rusland	4	2	1	7

Sierra-Leone	2			2
Spanje			1	1
Tunesië	1			1
Turkije	2	1		3
Rusland		1	6	7
Syrië			3	3
Irak			3	3
Niger			4	4
Algerije		1	4	5
Egypte			2	2
Kameroen	1	2	3	6
Brazilië			2	2
Roemenië	2		5	7
Rwanda	1		7	8
Moldavië	2		2	4
Wit-Rusland			2	2
Portugal			1	1
Andere	60	12	18	90
Onbekend				93
TOTAAL				521
3.5 Nationaliteit				
Belgische nationaliteit	86	24	28	138
Niet Belgische nationaliteit	264	65	37	366
Onbekend	12	3	2	17
	362	92	67	521
3.6 Situatie				
Werkloosheidsuitkering/ OCMW	290	36	35	361
werkend	89	21	25	135
afhankelijk van partner / familie	16			16
Fedasil				
Geen verblijfsvergunning	8			8
	411	57	60	521
3.7 Hoogste behaald diploma land van herkomst				
Doctor	3			3
Artsen opleiding	3		2	5
Universitair MA	127	16	17	160
Universitair BA	1	2	3	6
Hogeschool MA	2		2	5
Hogeschool BA	9	7	12	28
Graduaat	4		1	5
Secundair	42	38	24	104
Lager	14	14	2	30
Geen	3			3
Onbekend	102	40	30	172

totaal	310	110	91	521
4. Procedure-wens NARIC				
ja	72	14	10	96
neen	302	68	55	425
	321	82	65	521
5. NT2				
<u>5.1 NT2-niveau bij eerste gesprek</u>				
1.1	26	7	1	34
1.2	67	16	1	84
2.1	40	17	19	76
2.2	54	10	15	79
2.3	64	10	13	87
2.4	57	18	5	80
3.1	18		5	23
Vanaf 3.2	9		4	13
NT1	1			1
onbekend	45	24	6	75
alfa		2		2
totaal				521
<u>5.2 Volgt NT2 bij...(op moment eerste gesprek)</u>				
Centrum voor Basiseducatie	1	19		20
CVO 's	332	74	61	467
Andere (VDAB,...)		2		2
geen NT2	15	11	6	32
				521
6. EDUCATIEF PERSPECTIEF IN BELGIË				
<u>6.1 Gewenste studies (perspectief naar niveau)</u>				
CBE	1	2		3
Tweedekans onderwijs	45	8	3	56
Secundair volwassenenonderwijs TSO/BSO	32	7	38	77
Hoger Beroepsonderwijs	187	20	15	222
Professioneel hoger onderwijs	1		2	3
Academisch hoger onderwijs BA				
Academisch hoger onderwijs MA	26			26
Doctoraat	2			2
post-graduaat	1			2
Geen	24		2	26
Beroepsopleiding			7	7
Onbekend	52	25	20	97
totaal				521
<u>6.2 Doorverwijzing naar andere instantie?</u>				
Ja	23	21	21	65

6.3 Gewenste opleiding				
Specifieke taalondersteuning NT2 (conversatietafels, logopedie,..)		1	7	8
Talen RG1-2	2	9		11
Talen RG3-4		7	2	9
TOTAAL TALEN				28
Algemene Vorming en Kantooradministratie en gegevensbeheer	3	5		8
Algemene Vorming en Secretariaat-Talen	2	1	1	4
Algemene Vorming en Boekhouden-Informatica				
Algemene Vorming en PLC-Techniker of Res. electrotechnisch installateur				
Algemene Vorming en Logistiek assistent/zorgkundige/polyvalent verzorgende	2	12	5	19
Algemene Vorming en Begeleider (buitenschoolse) Kinderopvang	23		2	25
Algemene Vorming en Jeugd en gehandicaptenzorg				
Algemene Vorming en Farmaceutisch Technisch Assistent				
TOTAAL AV + SO				56
Kantooradministratie en gegevensbeheer		4	2	6
Secretariaat-Talen				
Boekhouden-Informatica	3	1	3	7
PLC-Techniker of Residentieel electrotechnisch installateur	5		5	10
Logistiek assistent/zorgkundige/polyvalent verzorgende	1	4	2	7
Begeleider (buitenschoolse) Kinderopvang		1		1
Jeugd en gehandicaptenzorg				
Farmaceutisch Technisch Assistent				
Ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting	1			1
Decoratie/inrichting				
Smeden				
Land- en tuinbouw	1		4	5
Bloementeelt/bloemschikken				
Slager	1	2		3
Bakker	5	1		6
Kok/traiteur	4	1	2	7
Zaal/Brasserie-Taverne-Bistro				
Brouwerij/wijn/likeuren en destilaten			1	1
Bibliotheek en archief	1	3	1	5
ICT-Toepassingssoftware	2	2	9	13
Fotografie		2		2
Bedrijfsbeheer	1			1
Mode/textiel/juwelierie – CVO buiten cons.	1			1
Personenverzorging (kapper, schoonheidszorg, pedicure, gezondheidscoach)-CVO buiten cons. / Syntra bxl		3	1	4
TOTAAL SO				80
HBO Cosmetische Wetenschappen			1	1
HBO Fiscale Wetenschappen				
HBO Seniorenconsulentenvorming				
HBO Handelswetenschappen		6	2	8

HBO Boekhouden	29	1	3	33
HBO Informatica	37		1	38
HBO Electronica		1		1
HBO Verzekeringen				
HBO Syndicaal werk	2			2
HBO Gids-reisleider		1		1
HBO Hotel- en Cateringmanagement			1	1
HBO Marketing	3		1	4
HBO Openbare Besturen	12	3		15
HBO Maatschappelijk Werk HBO (cvo buiten cons.)	2			2
SLO (Specifieke Lerarenopleiding)	101	8	4	112
LIO (Leraar in Opleiding)				
Verpleegkunde (se-n-se St. Guido)	6	7	1	14
HBO Meertalig secretariaat (cvo buiten cons.)	1			1
TOTAAL HBO+ SLO				233
TOTAAL				397
VDAB- beroepsopleidingen				
Bouw en hout (Gr. Intro)		5	2	7
Mechanica (auto) – VDAB	1	2	2	5
Beveiliging –VDAB				
Vrachtwagen/heftruck/taxi-VDAB		3		3
Koeling en warmte-VDAB				
Schoonmaak (PST-dc)-VDAB		2		2
Verkoop-VDAB				
Tertiaire sector (bediendenopleidingen, bedrijfsadministratie, bureotica)-VDAB		2	1	3
TOTAAL VDAB				21
HOGER ONDERWIJS				
Doctoraat Universiteit	3			3
AC. Master Universiteit	17			17
Profess. Bachelor HUB/ Erasmus	2			2
TOTAAL HOGER ONDERWIJS				22
Andere				
vrijwilligers, DKO, vastgoed (syntra), rijbewijs (VDAB), ...		10	10	20
TOTAAL ANDERE				20
Franstalig onderwijs	8			8
TOTAAL FRANS				8
Nog niet bekend				34
TOTAAL				521

ANALYSE

- Aantallen

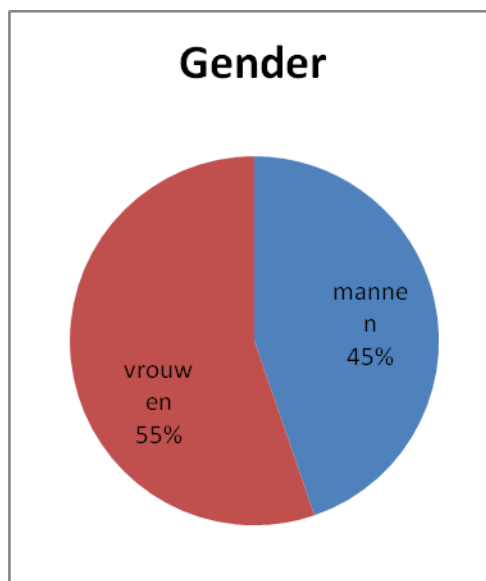
Tijdens de maanden december 2009 tot en met december 2010 werden er in totaal 521 mensen in begeleiding genomen.

- Manier van werving

De manier waarop deze cursisten bereikt werden, gebeurde in hoofdzaak via klasbezoeken (408). In een minderheid van de gevallen was via mond-aan-mond (2), via een doorverwijzing (2) of via de inschrijving (2). Een 20-tal maal gebeurde het via een "andere" manier. Een voorbeeld hiervan is via het info@brucovo.be adres.

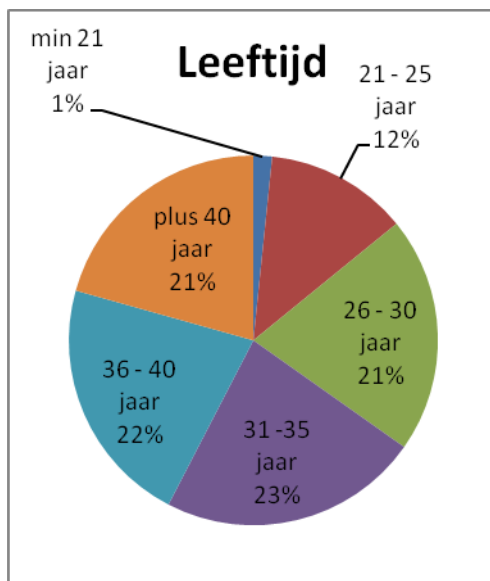
- Gender

Wanneer het profiel van de cliënten onder de loep genomen wordt, valt op dat er bijna evenveel vrouwelijke geïnteresseerden zijn als mannen : 288 vrouwen (55%) tegenover 233 mannen (45%), met de vrouwen licht in de meerderheid.

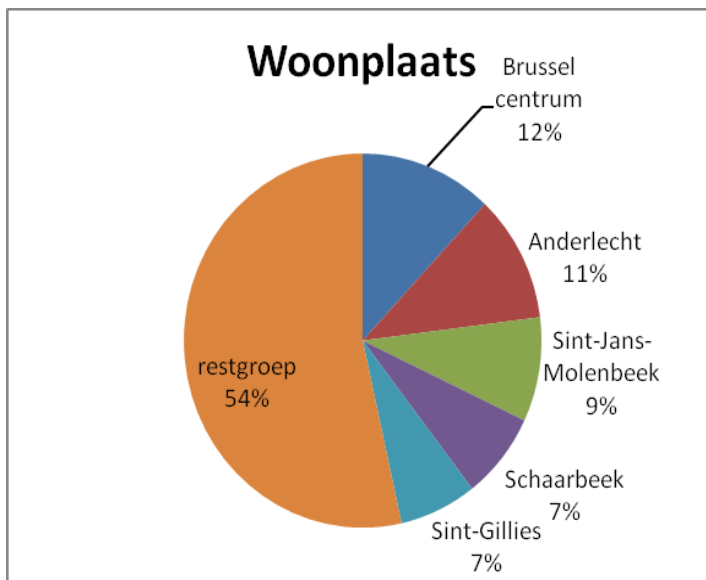
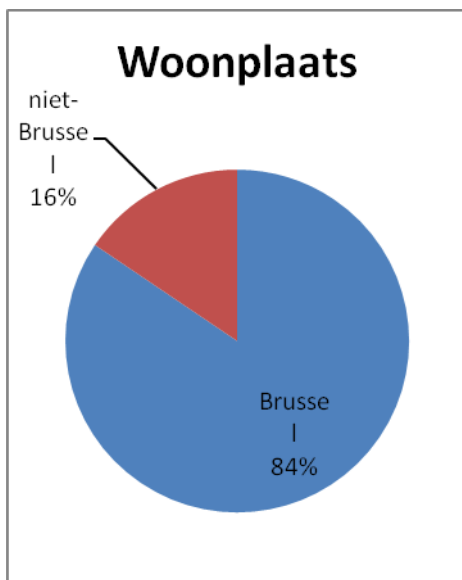
- Leeftijd

Binnen de totale groep van geïnteresseerden zit de grootste groep onder de leeftijdscategorie van 31-35 jarigen (114 of 21%), gevolgd door die van 36-40 jarigen (103 of 20%), de groep van de 26-30 jarigen (99 of 19%) en de groep ouder dan 41 (99 of 19%). De groep van 21-25 jarigen telt 60 personen (11,5%), deze die nog jonger zijn 8 personen (1,5%)

▪ Woonplaats

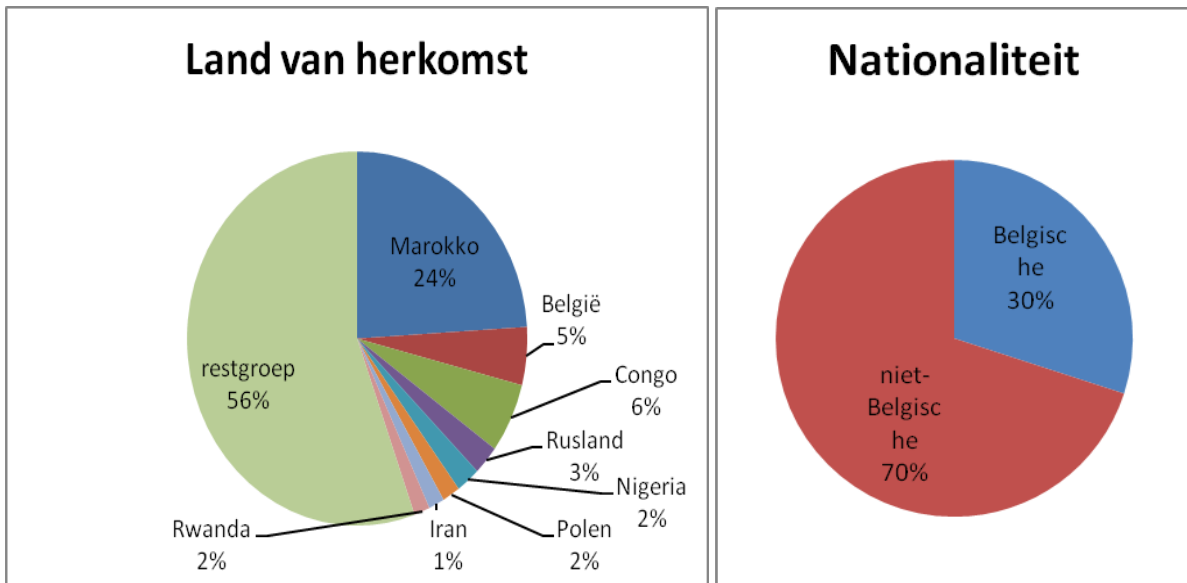
Voor wat betreft de woonplaats van de mensen die begeleid werden, zit de grootste concentratie onder de Brusselse gemeenten (398 of 76 %). De woonplaats blijkt sterk afhankelijk van het CVO (NT2-aanbieder) waar werd gerecruteerd werd , bvb. voor CVO Brussel vnl. Anderlecht en Brussel-centrum. Onder de restcategorie “andere” (73 of 14 %)vallen gemeenten buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Merchtem, Sint-Genisius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Strombeek, Tervuren, Wemmel, Wolvertem, Zaventem, Vilvoorde, Hoeilaart, Mechelen, Dilbeek, Mechelen en Lanaken. Binnen Brussel komt het merendeel uit Brussel centrum (64 of 12 %) en Anderlecht (58 of 11 %). Gevolgd door 46 (of 9 %) uit Sint-Jans-Molenbeek, 39 (of 7,5 %) uit Schaarbeek, 35 (of 7 %) uit st. Gillis. De rest is verspreid over de rest van de gemeentes binnen Brussel en de rand rond Brussel.

Land van herkomst en nationaliteit

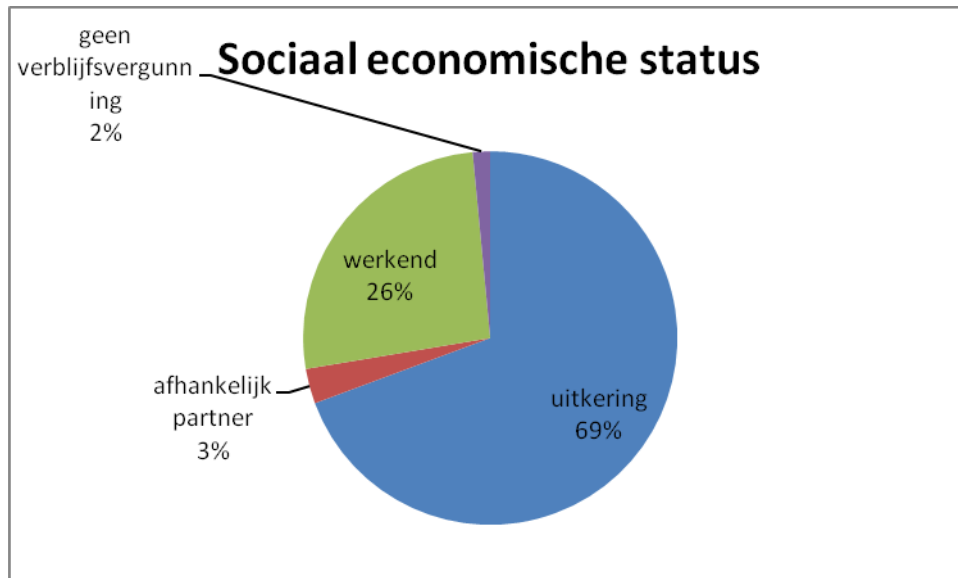
Het geboorteland van de geïnteresseerden was in 128 gevallen Marokko (24 %) en in slechts 27 (of 5 %) gevallen België. Congo volgt met 30 geïnteresseerden (of 6 %) , daarna komen Rusland (14 of 2,5 %), Nigeria(12 of 2,3 %), Polen (9 of 1,7 %), Iran (8 of 1,5 %) en Rwanda (8 of 1,5 %).

Wat de nationaliteit betreft heeft 366 op 521 cliënten (70 %) geen Belgische nationaliteit.

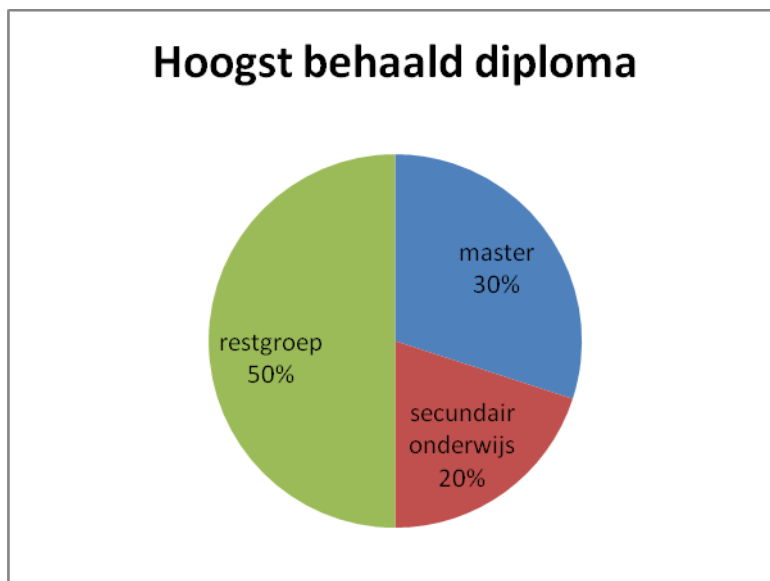
▪ Socio-economische status

Zo'n 361 cliënten (69%) genieten van een uitkering (werkloosheidsuitkering, OCMW). Een 16-tal cliënten zijn afhankelijk van familie of partner (3%) . In 135 van de gevallen (26%), is er sprake van een voltijds / deeltijds werkende persoon. Acht personen beschikken niet over een verblijfsvergunning (1,5%)

▪ Hoogst behaald diploma

Wat opvalt bij de categorie "hoogst behaalde diploma" is dat de universitaire master (160 of 30%) hierbinnen de koploper is, gevolgd door het diploma secundaire school (104 of 20%). Die verdeling zien we duidelijk bij Khadija (127 MA en 42 Secundair). Bij Bieke zijn beide categorieën min of meer hetzelfde (17 MA en 24 secundair). Bij Sylvie is de populairste categorie die van de mensen met een diploma Secundair en lager onderwijs Bij Khadija en Sylvie zijn er 14 mensen die hun secundaire studies niet hebben voltooid, bij Bieke slechts 2.

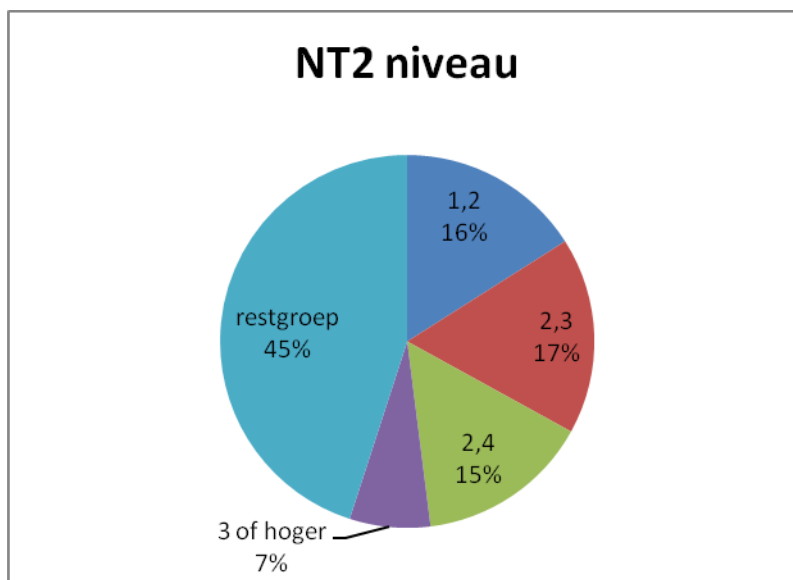

- Opstart NARIC-procedure

Slechts in 96 gevallen (18 %)was er een vraag om een NARIC procedure te starten. In 72 gevallen was dit bij Khadija, 14 maal bij Sylvie en 10-maal bij Bieke.

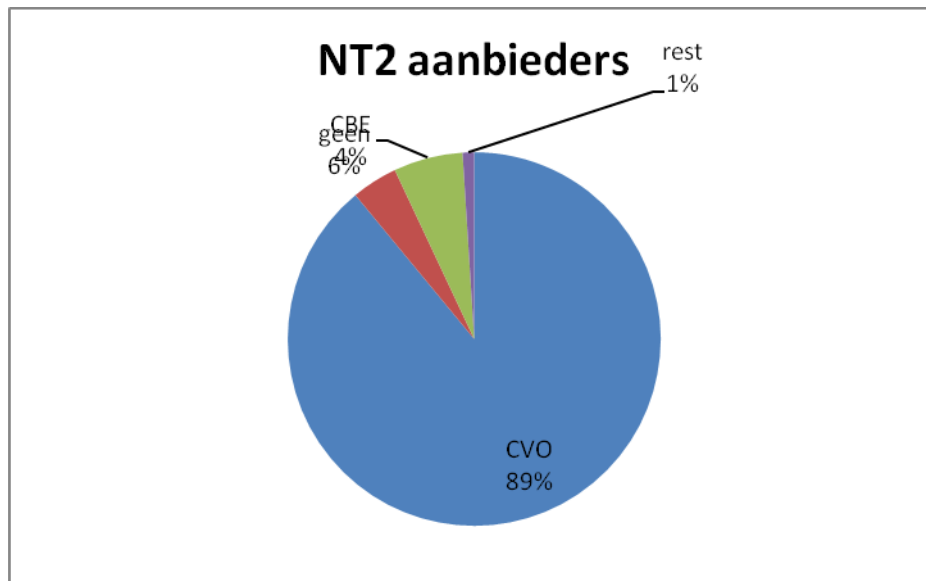
- NT2 niveau

Van de geïnteresseerden zaten er ruim 440 (84 %) in een NT2 niveau lager als richtgraad 3. Binnen deze groep is richtgraad 2.3 het sterkst vertegenwoordigd (87 of 17 %), gevolgd door richtgraad 1.2 (84 of 16 %) en richtgraad 2.4 (80 of 15 %) Slechts 36 cursisten (7 %) zitten in een richtgraad 3 of hoger. Bij Khadija blijkt richtgraad 1.2 het meest vertegenwoordigd te zijn, bij Bieke de 2.3 e bij Sylvie de 2.4.

- NT2-aanbieder

De grootste groep geïnteresseerden volgt NT2 bij de CVO's (467 of 89 %), 20 (of 4 %) bij het Centrum voor Basiseducatie. Vervolgens werden ook 32 mensen verder geholpen die geen NT2 volgden (6 %).

- Gewenste opleidingen/ doorverwijzingen naar HO, VDAB, CVO's, CBE

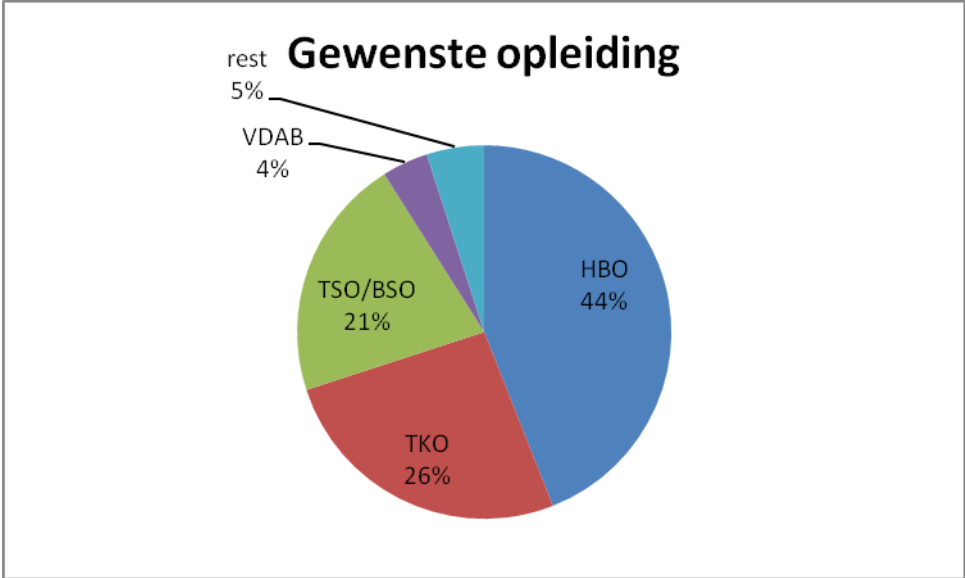
De personen zijn voornamelijk geïnteresseerd in Hoger Beroepsonderwijs (233 of 44 %), gevolgd door het Tweedekansonderwijs (136 of 26 %) en het Secundair Volwassenenonderwijs TSO of BSO (108 of 21 %). De rest is verspreid over de overige categorieën. Er werd ook doorverwezen naar andere instanties. In de meeste van de gevallen (4 %) naar de VDAB en Hoger Onderwijs. In de overige gevallen naar onder andere Franstalige onderwijsinstanties, Het Punt,...

Voor wat betreft diegene die graag een HBO-opleiding wilden volgen, spreekt de SLO het grootste aantal personen aan (141 of 27 %). Op de tweede en derde plaats staan de HBO Informatica (38 of 7%) en HBO Boekhouden (33 of 6%) .. Voorts waren er op HBO-niveau nog gegadigden voor Verpleegkunde (Se-n-se) (14 of 2,6 %), Openbare Besturen (15 of 2,8 %), Marketing (4 of 1 %) , enz.

Op het secundair niveau (inclusief TKO) genieten de opleidingen in de zorg (kinderzorg en logistiek assistent/polyvalent verzorgende/zorgkundige) het meeste populariteit (beide 26 begeleidingen of 5 %), handelsgerichte opleidingen op TSO niveau (25 of 4,8 %) en de talen (28 of 5,3 %), inclusief vraag naar specifieke taalondersteuning (8 of 1,5 %). Ook horeca-opleidingen zijn gevraagd (17 of 3,2 %) , evenals ICT toepassingssoftware (13 of 2,5 %).

Voor de rest was er nog vraag naar opleidingen binnen de Bouw-Hout sector (7), Mechanica (5), Vrachtwagen/heftruck/taxi (3), schoonmaak (2), de tertiaire sector (bedienden, bedrijfsadministratie, buretica (3).

Ook onder andere vragen voor beeldende kunsten, psychologie, vertaler-tolk, vrijwilligerswerk, vastgoed en de vraag naar lessen voor het behalen van het rijbewijs kwamen aan bod (20 of 3,8 %). Begeleiding naar Franstalige opleidingen sociale promotie en hoger onderwijs komt minder voor (gezien er uit het NT2-publiek wordt gerecruteerd) (8). Naar hoger onderwijs (22 of 4 %) is er wel toegeleid. Dit is overgenomen door de projectmedewerkster van het inburgeringsproject V. Philips.

14.2 Overzicht inschrijvingen 2010

Begeleide cursisten afkomstig uit:	
CVO KHNB (begeleiding TA 3)	24 inschrijvingen
NT2	15 herinschrijvingen
CVO	3 inschrijvingen
CVO KHNB	Frans:1
CVO Brussel	Webdesign:1
CVO Elishout	keuken:1
Andere	6 inschrijvingen
Intec	installateur:1
VDAB	administratieve taken:2
CLT Leuven	zomercursus Frans:1
Agora	Taalondersteuning:1
Marie Haps	Voorbereid. Cursus (NT2):1
CVO Meise-Jette (begeleiding TA 3)	22 inschrijvingen
NT2	9 herinschrijvingen
CVO	4 inschrijvingen
CVO meise-Jette	logistiek assistent:februari 2011:1
Stedelijk Centrum Volwassenenonderwijs Berchem	Goudsmederij BSO3:1
CVO Brussel	Kinderzorg: vanaf feb 2011:1
CVO Brussel	Polyvalent Verzorgende : vanaf sept. 2011 : 1
Andere	9
Huis van het Nederlands	taalondersteuning voor medische sector:1
Naric	assistentie aanvraag:4
Syntra	installateur bewakingselectronica:1
HUB	marketing:1
VDAB/werkwinkel	verdere assitentie:1
Academie Anderlecht (DKO)	DKO : 1
CVO Strombeek(begeleiding TA3)	10 inschrijvingen
NT2	5 herinschrijvingen
CVO	2 inschrijvingen
CVO Brussel	Secretariaat-Talen:1
CVO Lethas	1

Andere	3 inschrijvingen
Naric	assistentie aanvraag:1
Intec Brussel	PC initiatie:1
Hub	NT2 aan HUB ifv verpleegkunde:1
CVO Brussel (begeleiding TA2)	80 inschrijvingen
NT2	42 herinschrijvingen
	dit is het totaal, hiervan zijn er drie mensen die richtgraad 3 doen bij KHNb
CVO	20 inschrijvingen
CVO Brussel	Russisch:1
	Webdesign:1
	Kinderzorg:2
	Polyvalent verzorgende:1
	bibliotheek:1
	toepassingssoftware:1
	bedrijfsbeheer:1
	Frans:4
	Engels:1
CVO Antwerpen-Berchem	Kapper:1
CVO Lethas	SLO:2
CVO Lethas/Sint Guido	verpleegkunde:1 en 1 voor februari
CVO Elishout	Brouwerij:1
	Slager:1
Andere	18 inschrijvingen
Jes	Focusproject :1 (nu werkend bij BLOSO)
Syntra AB Kontich	operator onderwaterwerken:1
VDAB	heftruck bestuurder:1
	verkoop:1
	administratief bediende:2
	Nederlands:1
	Tegelzetter :1
Forem/franstalige opleidingen	Formation Informatica:1
	secretariaat Franstalige kant:2
	TKO Franstalige kant:1
khMechelen	"mode":1 (interieur)
KUL	Bachelor Filosofie in het Engels:1
	ILT swahili:1
CBE Brusselleer(begeleiding TA2)	8 inschrijvingen
NT2 (bij CVO Brussel)	4 inschrijvingen (3 CVO Brussel, 1 CBE)

CVO	2 inschrijvingen
CVO Elishout	Slager:2
Andere	
VDAB	Tegelzetter :1
VDAB	Poetsopleiding : 2
CVO Lethas (begeleiding TA1)	202 inschrijvingen
NT2	141 herinschrijvingen
CVO	39 inschrijvingen
CVO Lethas	Boekhouden:7
	SLO: 22
	HBO Informatica:2
	Engels:1
	Frans:4
CVO Brussel	TKO Kinderzorg:6 (2 via VDAB)
	Marketing:1
	Bibliotheekkunde:1
CVO Elishout	Bedrijfsbeheer:1
	Openbare besturen:1
	Bakkerij :1
Andere	22 inschrijvingen
Sint-Fransisco Instituut Leuven	verpleegkunde:1
Hubrussel	verpleegkunde:1
Institut Reine Fabiola	verpleegkunde:1
Faculté Universitaire Saint-Louis	economie: 1
CEERIA	Bakkerij:1
EPFC	Informatica:1
Brux. Formation	Informatica : 1
HUB	Sociologie:1
	Optiek optimetrie:1
ILT Leuven	NT2 niveau 5
St. guido-instituut	Graduaat verpleegkunde:1
BON	Maatschappelijke orientatie:1
VDAB	Administratief Nederlands:1 Adm. Medewerker/ boekhouden:6 Technisch NT2:2 Intec Informatica:1 Marketing/ Cevora via VDAB:1

Aantallen inschrijvingen

Concreet vloeiden hier 346 inschrijvingen uit voort (66 %) Het merendeel hiervan bestaat uit een inschrijving voor NT2 (215 of 41 %), gevolgd door een inschrijving bij een CVO-opleiding buiten NT2 (70 of 13 %) en bij een andere verstreker (61 of 12 %). Zo'n 285 cursisten zijn ingeschreven in een CVO –opleiding, NT2 inbegrepen (55 %).

Hoeveel cliënten zijn bij elk CVO ingeschreven en vanuit welk andere CVO is de cursist afkomstig?

- Bij CVO Lethas zijn er cursisten ingeschreven vanuit CVO Strombeek (1), Cvo Brussel(2) en 36 vanuit het eigen centrum (totaal 39) . Zo'n 141 cursisten zijn (terug) ingeschreven in hogere richtgraden NT2 bij het eigen CVO.

-Bij CVO Brussel is er 1 inschrijving vanuit CVO KHNB , 2 vanuit CVO Meise-Jette, 1 vanuit CVO Strombeek, 3 vanuit Brusselleer, 8 vanuit CVO Lethas en 13 vanuit CVO Brussel zelf (totaal 28). 42 cursisten vanuit het eigen centrum zijn ingeschreven in hogere richtgraden NT2.

-Bij CVO Elishout Coovi is er één iemand vanuit CVO KHNB ingeschreven, 2 vanuit CVO Brussel, 2 vanuit Brusselleer, 3 vanuit CVO Lethas (totaal 8)

-Bij CVO KHNB zijn er 3 mensen uit het eigen centrum naar Frans doorgestroomd, 15 naar een hogere richtgraad NT2.

-Bij CVO Meise-Jette is er een iemand naar logistiek assistent doorgestroomd, en 9 naar NT2.

-Bij CVO Strombeek zijn er 5 mensen intern naar NT2 doorgestroomd en bij CBE Brusselleer ook één iemand naar NT2 (op niveau basiseducatie)

-Opvallend is de grote instroom (60) naar andere verstrekkers waaronder VDAB : 22 vanuit CVO Lethas, 18 vanuit CVO Brussel, 9 vanuit CVO Meise-Jette, 6 vanuit CVO KHNB, 3 vanuit Strombeek en 2 vanuit cBE Brusselleer. Naar VDAB –RDB zijn zo'n 26 mensen doorgestroomd.

Welke opleidingen zijn meest succesvol ?

-de instroom naar talenopleidingen is zo'n 10 personen: 10 naar Frans, 2 naar Engels, 1 naar Russisch, en zo'n 11 mensen zijn ingeschreven voor taalondersteuningscursussen NT2 (totaal 24).

-naar ICT op secundair niveau zijn 9 personen doorgestroomd, 2 naar HBO Informatica (totaal 11)

-naar horeca zijn slechts 5 cliënten doorgestroomd.

-naar zorgopleidingen zo'n 12 (kindzorg, pol. verzorgende,...)- meestal in combinatie met AV- en verpleegkunde 6 (totaal 18)

-naar SLO zijn er zo'n 24 doorstromers

-naar boekhouden HBO zijn er 7 cliënten doorgestuurd

- naar CVO-opleidingen kantoor en secretariaat-talen (+ AV) 2

Er zijn zo'n 46 cursisten ingeschreven in opleidingen HBO , graduaat (se-n-se)of hoger onderwijs. Zo'n 35 volgen dit in HBO op CVO-niveau (of 6,7 %).

Vergelijkingen begeleidingen / inschrijvingen in detail

-De personen geïnteresseerd in Hoger Beroepsonderwijs (44 %) zijn slechts in mindere mate ook ingeschreven in HBO (7 %) –breiden we dit uit naar alle opleidingen hoger onderwijs dan komen we uit op 9 % .

-In Tweedekansonderwijs gaan we van 26 % geïnteresseerden naar 3 % inschrijvingen.

-In 4 % van de gevallen was er interesse naar de VDAB ; effectief 5 % is daar dan ook ingeschreven. Vooral opleidingen adm. bediende, heftruck, verkoop, tegelzetter, poetsopleiding, ...

-Voor wat betreft diegene die graag een HBO-opleiding wilden volgen, sprak de SLO het grootste aantal personen aan (27 %): 4,5 % is ingeschreven. Op de tweede en derde plaats staan de HBO boekhouden(1,3 % tov 6%). Voorts waren er op HBO-niveau nog gegadigden voor Verpleegkunde (6), Openbare Besturen (1), Marketing (1) en HBO ICT (2).

-Op het secundair niveau (inclusief TKO) genieten de opleidingen in de zorg (kinderzorg en logistiek assistent/polyvalent verzorgende/zorgkundige) het meeste populariteit (26 begeleidingen t.o.v. 12 inschrijvingen), handelsgerichte opleidingen op TSO niveau (25 t.o.v. 2 inschrijvingen) en de talen (28 t.o.v. 24 inschrijvingen), inclusief vraag naar specifieke taalondersteuning (8 t.o.v. 11 inschrijvingen). Ook horeca-opleidingen zijn gevraagd(17 t.o.v. 5 inschrijvingen), evenals ICT toepassingssoftware (13 t.o.v. 9 inschrijvingen) .

- Begeleiding naar Franstalige opleidingen sociale promotie en hoger onderwijs resulteren in meer inschrijvingen (8 t.o.v. 11 inschrijvingen). Naar hoger onderwijs is er wel toegeleid vanuit het inburgeringsproject.

15. Slotbeschouwingen

1. (Verdere) uitbouw doorstroomwerking van het centrum / CBE:

In welke mate de invulling ervan binnen het centrum heeft bijgedragen tot een uitwerking en/of verbetering van de doorstroomwerking, is moeilijk te achterhalen. Gezien opleidings- of centrumoverstijgende trajectbegeleiding in de meeste CVO's heel beperkt of onbestaand was (behalve in CBE waar een proefproject liep), is de huidige doorstroming een grote stap voorwaarts (zowel wat betreft naar hogere RG NT2, als naar opleidingen in eigen centrum of naar andere aanbieders). Het personeel van het centrum (secretariaat, lesgevers, directie,...) zelf dient uiteindelijk op termijn de reflex te krijgen om NT2 cursisten sowieso verdere opleidingsmogelijkheden aan te bieden en te begeleiden naar doorstroom (al of niet via de toelidingsagenten of via de eigen administratie).

2. NT2 cursisten vanaf RG1 zijn beter geïnformeerd over hun opleidingsmogelijkheden binnen CVO's

Het overgrote deel van de NT2 cursisten (vanaf RG2), m.n. 30% van het totaal aantal cursisten of ca. 3466 cursisten bereikt, is bereikt via collectieve informatiesessies (in klasgroepen), waarbij pro-actief individuele contactmomenten werden vastgelegd door de TA's. Ook werd er promotiemateriaal verspreid. De agenten registreerden hoeveel cursisten ze bereiken en kunnen informeren (zowel collectief als individueel). In de eerste RG werd vanaf juni het filmpje van het doorstroomproject verspreid en getoond in deze klasgroepen.

3. NT2 cursisten zijn op de hoogte van het niveau Nederlands dat ze moeten behalen om een bepaalde CVO-opleiding te kunnen volgen

Cursisten bleken meestal niet op de hoogte van het vereiste niveau Nederlands in diverse opleidingen; vanuit de centra bleek er tevens veel onduidelijkheid over de instaplatten...er bleek dat voor de meeste opleidingen wel een schatting bestond van het kennisniveau Nederlands dat nodig was om de opleiding in kwestie te kunnen volgen (maar dit was een schatting die eerder intuïtief van aard was, en dus niet geformuleerd op basis van een onderzoek). Brucovo heeft aan het Huis van het Nederlands Brussel medewerking gevraagd en is in het voorjaar 2010 begonnen met het bepalen van de instaplatten van een aantal door de TA's geselecteerde opleidingen. Vanaf 2011 worden ook taalbeleidsplannen opgestart. Het Huis kan ook op vraag van de scholen ondersteuning bieden aan opleidingen en vakdocenten bij het talig toegankelijker maken (op basis van een doordacht taalbeleid) van de opleiding: instaptesten, cursusmateriaal, instructietaal, ... Het is ook de verantwoordelijkheid van de opleidingen/centra om nu verder met de bepaling van dit instapniveau aan de slag te gaan en dit op een adequate manier te communiceren aan de cursisten.

4. NT2 cursisten weten bij wie ze terecht kunnen voor vragen over opleidingsmogelijkheden binnen hetzelfde of bij een ander centrum

De toelidingsagenten hebben hun functie duidelijk bekendmaakt bij de lesgevers, de cursisten (zie 2.) en secretariaats- en directiemedewerkers van het CVO/CBE. Dit gebeurde door face-to-face contact, een voorstelling op de personeelsvergadering of in de vakgroepen, een permanentie op de secretariaten, ... Meer en meer lesgevers blijken overtuigd van de doorstroomwerking: zij verwijzen nu zelf mensen door naar de TA's. Vanuit de secretariaten en directies wordt er iets meer flexibiliteit gewenst (meer feedback naar TA's en spontane toeleiding naar TA's).

Door het vastleggen en bekendmaken van één of meerdere vaste spreekuren op een bereikbare plaats trachtte de toelidingsagent zich beschikbaar op te stellen: dit varieerde van centrum tot centrum en kan zeker nog verbeterd worden.

5. Betere doorstroom binnen NT2 in het centrum (lagere drop-out)

De meeste NT2-cursisten 'in begeleiding' blijven NT2 verder volgen, soms in combinatie met een andere opleiding of in afwachting van die opleiding (als het taalniveau nog niet hoog genoeg is). Vergelijken we het

globale aantal NT2 cursisten dat vroegtijdig met de cursus stopt of het examen niet aflegt (30 %) met de effectieve herinschrijvingen in NT2 van de door ons begeleide groep, dan kunnen we toch over een "stijging "spreken (41 % , nl. +11 %).

6.Effectieve doorstroom verhogen naar (beroepsgerichte) CVO-opleidingen in hetzelfde of andere centra

De agent registreert in welke mate een geïnformeerde cursist meer doorstroomt dan een andere cursist (via intake/registratiefiche, via boordtabellen). Qua begeleiding kunnen we stellen dat 15 % van de geïnformeerde cursisten (521 /3466) sterke interesse toont en in begeleiding komt bij de TA. Van die 15 % is ca. 10 % effectief ingeschreven (in NT2 of CVO –opleiding). Gezien voorheen doorstroomwerking praktisch onbestaande was en gezien er slechts 1,8 TE toeleidingsagent voorzien is , is een bereik wat inschrijving betreft van 10 % én wat begeleiding betreft van 15 % een zeer goed resultaat, naast een bereik qua informering van 30 % .

16. Bijlagen

1: bevraging cvo's inzake huidige trajectbegeleiding in de centra

2: lijst knelpuntberoepen- relevante opleidingen

3: voorbeeld opleidingsfiche

4: intakeformulier

5: boordtabellen

6: doorverwijfsfiche

1. Bevraging cvo's inzake huidige trajectbegeleiding in de centra

Doelgroep	Expertise	Doorstroom- opleidingen	Profiel en opdracht toeleidingsagent	Vragen en opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> - gemiddelde: 25% afhakers (meest in RG1 en RG4/Zakelijk NL) - totaal doorstroomcijfer binnen CVO en gekozen taal: 56% - redenen afhaken: persoonlijk, korte termijnen (opfrissen) (ook: ervaring lkr) - lkr neemt contact op met cursisten die niet komen 	<ul style="list-style-type: none"> - doorstroom: "We blijven samen": klassieke herinschrijving - geen echte begeleiders - toeleidingsagent zou persoonlijk contact kunnen hebben met de cursisten - agent kan gevonden worden binnen het CVO 	<ul style="list-style-type: none"> - zakelijk NL: voorbereiding voor bepaalde opleidingen - indicatie minimumvereisten NL 	<ul style="list-style-type: none"> - goede communicator (cursisten EN lkrn) - doorzetter - verantwoordelijk - cursisten informeren - lkrn motiveren om doorstromers te identificeren - opportuniteiten detecteren en creatief gebruiken 	<ul style="list-style-type: none"> - resultaatsverbintenis - ook doorverwijzing naar opleidingen VDAB - focussen op een vijftal opleidingen - in kader brengen hoe lang de beroepsgerichte opleidingen duren
<ul style="list-style-type: none"> - afhakers overwegend vanaf RG2.2 - geen systematische doorstroom binnen het centrum - redenen afhaken: persoonlijk – extern - lkr neemt contact op met cursisten 	<ul style="list-style-type: none"> - bestaande trajectbegeleiding kadert binnen samenwerking met VDAB (cf. vzw Terra Nova) - ook trajectbegeleiding binnen de opleiding (binnen onderwijsopdracht) - agent zou er meer tijd aan kunnen besteden en 	<ul style="list-style-type: none"> - HBO graduaat boekhouden: 2.4 - HBO graduaat informatica: 2.4 - TSO3: 2.4 eventueel lager niveau: 2.1 / 2.2 - SLO: 4.2 - HBO gezondheidszorg: 4.2 (maar verpl HBO – niv A2: St Guido: 2.4) 	<ul style="list-style-type: none"> - communicatief - analytische geest - grondige kennis onderwijs- en opleidingsveld Brussel - in kaart brengen waar de grootste uitval NT2 zich situeert - de cursisten op de hoogte brengen van de mogelijkheden - cursisten bevragen naar verwachtingen qua studie of tewerkstelling 	/

die niet komen	informereren over meer mogelijkheden - agent kan wschlk wel gevonden worden binnen het CVO		"na" NT2 - vooropgestelde minimum niveau NT2 checken in de verschillende doorstroomopleidingen	
Doelgroep	Expertise	Doorstroom-opleidingen	Profiel en opdracht toeleidingsagent	Vragen en opmerkingen
- afhakers vooral na 1.2, ook na 2.1 - beperkte doorstroom binnen het CVO, aanbod wordt niet individueel bekendge maakt - redenen afhaken: meestal algemene, externe - lkr neemt contact op met cursisten die niet komen	- voltijdse trajectbegeleider bij TKO (veelal indiv. begeleiding - coördinatoren) - samenwerking met de VDAB: contactpersoon - lkr nemen impliciet begeleidingsrol op - taalcoach - agent zou zeker lacune opvullen - er kan intern iemand worden gevonden	- niveau werd door HvNL onderzocht voor kinderzorg (2.2) - inschatting voor de andere opleidingen: tussen 2.2 en 2.4	- NT2 ervaring - intern, ervaring in verschillende opleidingen - meedenken over praktische organisatie - overleg met lkrn - als vertrouwenspersoon functioneren	- HvNL zou vereiste niveau structureel moeten onderzoeken - (om uitval tegen te gaan in NT2 moeten succeservaringen worden mogelijk gemaakt ook na RG1)
- afhakers vooral tijdens en na RG1 - percentage wordt niet systematisch bijgehouden	- OLC uren i.s.m. HvNL (Geco-uren) - taalcoaches - de lkrn nemen de taak van begeleider impliciet op - toeleidingsagent als centraal aanspreekpunt	- beperkte doorstroom naar initiatie informatica na Waystage (ook taalcoach) - enkeling stroomt door naar mode - Vanaf	- Bij voorkeur iemand met NT2 ervaring - Communicatievaardig - Individuele begeleiding (ontbreekt nu)	- overlapping met de VDAB? Is het niet beter de samenwerking met de VDAB te intensifiëren? - zullen we de NT2-cursisten niet kwijtraken → afstemming van de roosters zodat

<ul style="list-style-type: none"> - er moet wel een CVS ontwikkeld worden - redenen afhaken: niet echt een zicht op, hoofdzakelijk redenen van persoonlijk aard, extern - lkr neemt contact op cursisten die niet komen 	<ul style="list-style-type: none"> t voor de cursisten - eventueel rol voor de agent in ontwikkeling CVS - er kan misschien wel iemand intern worden gevonden, maar is praktisch wel moeilijk te organiseren 	<p>februari: polyvalent verzorgende – mss ook doorstroom mogelijk</p>		<p>een combinatie van NT2 + beroepsgerichte opleiding mogelijk blijft.</p> <ul style="list-style-type: none"> - waarom ons beperken tot NT2-cursisten?
Doelgroep	Expertise	Doorstroom- opleidingen	Profiel en opdracht toeleidingsagent	Vragen en opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> - afhakers vooral in RG1 - redenen afhakers: geen grondig onderzoek, waarschijnlijk vooral extern - beperkte interne doorstroom naar andere talen en koken 	<ul style="list-style-type: none"> - ondersteuning van VOCVO account managers - geen begeleiding, er wordt wel aan gewerkt - er kan mss wel iemand intern worden gevonden 	<ul style="list-style-type: none"> - koken - toerisme en onthaal ➔ minimumnive au niet duidelijk bepaald 	<ul style="list-style-type: none"> - geduldig - empathisch - geïnteresseerd - de cursist informeren over de mogelijkheden 	/
<ul style="list-style-type: none"> - verschillende projecten rond doorstroom bestaan al - wat nog ontbreekt: individueel contact (is tijdrovend) 				

- er kan iemand intern gevonden worden
- feeling problematiek laaggeschooldheid
- kennis van doelpubliek
- taalgevoeligheid (kennis NT2)
- Piste 1: Uivoering veldonderzoek naar:
  - o Niveau NL
  - o Verwachte leervaardigheden
 ➔ Enkel intern gebruik
- Piste 2: Individuele bevraging van de cursisten
- Piste 3: mss nagaan hoe opleidingen toegankelijker kunnen worden gemaakt
- opleidingen aan CVO's zijn duur voor de CBE-cursisten
- liever geen focus op knelpuntberoepen
- financiering op lange termijn?
- overlapping activiteiten van vb. werkwinkels?

2. Resultaatsverbintenis met centrum

Rollen en verantwoordelijkheden

- BruCoVo vzw / toeleidingsagenten werkzaam bij Brucovo vzw
- De centra: CVO Lethas, CVO Brussel, CVO KHNB, CVO Meise-Jette, CVO V.G. Taalleergangen, CBE Brusselleer

1. Doelstellingen

1.1 BruCoVo vzw neemt de verantwoordelijkheid op voor de volgende doelstellingen:

Financiële voorbereiding:

Resultaatsverbintenissen:

- BruCoVo vzw onderzoekt de beschikbare financiële middelen voor de uitvoering van het project (personeels- en werkingsmiddelen).
- BruCoVo vzw onderzoekt de financiële middelen voor een eventuele verlenging van het project (bij andere overheden en fondsen).

Inhoudelijke voorbereiding:

Resultaatsverbintenissen:

- BruCoVo vzw inventariseert d.m.v. een bevraging van de bovengenoemde centra de huidige doorstroomwerking in de centra (doorstroom naar hogere richtgraden NT2 en CVO-opleidingen).
- BruCoVo vzw identificeert de lacunes in de huidige doorstroomwerking in de centra.
- BruCoVo vzw identificeert de relevante doorstroomopleidingen (a.d.h.v. opleidingsplan BruCoVo) in aanbod CVO-opleidingen en opleidingen andere verstrekkers.
- BruCoVo vzw organiseert overleg met andere publieke opleidingsverstrekkers (VDAB en Syntra).

Selectie, begeleiding en aanwerving kandidaat-toeleidingsagenten voor de uitvoering:

Resultaatsverbintenissen:

- BruCoVo vzw onderzoekt de tewerkstellingsvormen van de geschikte kandidaten.

- Brucovo vzw werft de kandidaten aan en is juridische en inhoudelijke werkgever van de toeleidingsagenten.
- BruCoVo vzw informeert en begeleidt de gekozen toeleidingsagenten inhoudelijk.

Uitvoering van het project:

Resultaatsverbintenissen:

- BruCoVo vzw/de toeleidingsagenten passen de invulling van het project aan aan de specifieke noden van het centrum.
- BruCoVo vzw/de toeleidingsagenten voeren het project concreet uit binnen het centrum (i.f.v. toeleiding cursisten naar 2 piekmomenten: februari 2010 en september 2010)
  - o Toeleiding van NT2 cursisten naar hogere richtgraden NT2
  - o Toeleiding van NT2 cursisten naar (beroepsgerichte) opleidingen
- BruCoVo vzw organiseert de nodige overlegmomenten tussen de toeleidingsagenten en contactpersonen van 'ontvangende' centra. De toeleidingsagenten organiseren ook op eigen initiatief overlegmomenten.
- BruCoVo vzw organiseert regelmatig overlegmomenten tussen de toeleidingsagenten van de verschillende centra.

Opvolging en evaluatie:

Resultaatsverbintenis:

- Financieel beheer van het project door BruCoVo vzw.
- BruCoVo vzw volgt de wisselwerking op van het doorstroomproject met het door het consortium L4 aangestuurde inburgeringsproject Brussel (educatief Secundair inburgeringstraject).

1.2 De volgende doelstellingen zijn een gedeelde verantwoordelijkheid van BruCoVo vzw en de bovengenoemde centra:

Selectie en begeleiding kandidaat-toeleidingsagenten voor de uitvoering:

Resultaatsverbintenis:

- BruCoVo vzw en de bovengenoemde centra gaan samen op zoek naar geschikte kandidaten (per CVO en CBE) voor de concrete uitvoering van het project.

Uitvoering van het project:

Resultaatsverbintenis:

- BruCoVo vzw en de bovengenoemde centra verzorgen de ondersteuning van de toeleidingsagenten:
  - o BruCoVo vzw neemt de verantwoordelijkheid op voor de inhoudelijke ondersteuning.
  - o De bovengenoemde centra nemen de verantwoordelijkheid op voor de ondersteuning wat centrumgebonden informatie betreft, die nodig is voor een goede en efficiënte uitvoering van de opdrachten van de toeleidingsagenten.
  - o BruCoVo vzw en/of de centra nemen de verantwoordelijkheid op voor de infrastructurele ondersteuning (cfr. infra).

Opvolging en evaluatie:

Resultaatsverbintenissen:

- BruCoVo vzw en de bovengenoemde centra volgen de uitvoering van het project op.
- In elk van de bovengenoemde centra is een persoon aanwezig die als aanspreekpunt dient voor de toeleidingsagent wat centrumgebonden informatie betreft.
- BruCoVo vzw staat in voor de tussentijdse evaluaties van het project en van de toeleidingsagenten en betreft daarbij ook de centra.
- BruCoVo vzw en de bovengenoemde centra sturen de uitvoering / invulling van het project bij als dat nodig is. Dit gebeurt in overleg met alle betrokkenen.

- BruCoVo vzw en de bovengenoemde centra werken samen aan de eindevaluatie van het project.

2. Beoogde resultaten

2.1 (Verdere) uitbouw doorstromwerking van het centrum / CBE

Resultaatsverbintenissen:

- BruCoVo vzw informeert de toelidingsagenten over de bestaande doorstromwerking in de centra (op basis van de bevraging).
- Elk centrum informeert zijn toelidingsagent over de bestaande doorstromwerking.
- De toelidingsagenten houden bij het uitvoeren van hun opdracht rekening met de bestaande doorstromwerking van het centrum.
- De toelidingsagenten bouwen een expertise op wat doorstrom- en toelidingsbegeleiding betreft.
- De toelidingsagenten zorgen ervoor dat de opgebouwde expertise kan worden doorgegeven na afloop van het project.

2.2 NT2 cursisten vanaf RG1 zijn beter geïnformeerd over hun opleidingsmogelijkheden binnen CVO's

Resultaatsverbintenissen:

- BruCoVo vzw ondersteunt de toelidingsagenten bij het verzamelen van informatie over de opleidingsmogelijkheden in de verschillende centra.
- Elk centrum ondersteunt de toelidingsagent bij het verzamelen van informatie over de opleidingsmogelijkheden binnen het eigen centrum.
- De toelidingsagenten identificeren NT2 cursisten die behoren tot de doelgroep.
- De toelidingsagenten informeren de leden van de doelgroep tijdens zowel collectieve als individuele infomomenten.
- De toelidingsagenten overleggen met de betrokken lesgevers over de doelgroep en de verschillende benaderingsmogelijkheden.
- De toelidingsagenten zorgen voor een duurzame informatieverstrekking door de leden van de doelgroep te wijzen op de beschikbare publieke informatiekanalen zoals websites en brochures.
- De toelidingsagenten kunnen voor groepen geïnteresseerde cursisten in samenwerking met het "ontvangende" centrum bezoeken organiseren aan dat centrum en aan de opleiding.
- De toelidingsagenten registreren in welke mate ze de leden van de doelgroep hebben bereikt.

2.3 NT2 cursisten zijn op de hoogte van het niveau Nederlands dat ze moeten behalen om een bepaalde CVO-opleiding te kunnen volgen

Resultaatsverbintenissen:

- De toelidingsagenten kunnen een antwoord geven op de vraag van de cursist welk niveau Nederlands hij/zij moet behalen om een bepaalde opleiding te kunnen volgen.
- BruCoVo vzw volgt de samenwerking met het HvNB op wat de niveaubepaling betreft.

2.4 NT2 cursisten weten bij wie ze terecht kunnen voor vragen over opleidingsmogelijkheden binnen hetzelfde of bij een ander centrum

Resultaatsverbintenissen:

- De toelidingsagenten maken zichzelf, hun rol en opdracht bekend bij de leden van de doelgroep, bij de lesgevers en eventuele andere medewerkers van het CVO/CBE.

- De toeleidingsagenten maken zichzelf, hun rol en opdracht bekend door middel van infosessies, mailing, affiches, flyers, etc.
- De toeleidingsagenten stellen zich beschikbaar en bereikbaar op door duidelijk te communiceren rond spreekuren en plaats.
- De toeleidingsagenten bakenen duidelijk hun opdracht af t.o.v. de opdrachten van andere vertrouwens- of contactpersonen om een verkeerde doorverwijzing te vermijden.

2.5 Betere doorstroom binnen NT2 in het centrum (i.f.v. lagere drop-out)

Resultaatsverbintenissen:

- De leden van de doelgroep worden door de toeleidingsagenten geïnformeerd over het verwachte niveau Nederlands.
- De toeleidingsagenten moedigen een verderzetting van de NT2-opleiding aan tot ten minste het verwachte niveau wordt behaald.
- De toeleidingsagenten helpen de leden van de doelgroep bij het uitwerken van een mogelijk duaal traject NT2 + andere opleiding.

2.6 Effectieve doorstroom verhogen naar (beroepsgerichte) CVO-opleidingen in hetzelfde of andere centra

Resultaatsverbintenissen:

- De toeleidingsagenten informeren de leden van de doelgroep over opleidingsmogelijkheden binnen hetzelfde of in andere centra.
- De toeleidingsagenten houden rekening met interesses en EVC/EVK van de cursisten bij het toeleiden.
- De toeleidingsagenten volgen de toegeleide cursisten op, rechtstreeks of via een contactpersoon van de ontvangende opleiding (indien het een opleiding in een ander centrum betreft).

3 Begeleiding van de toeleidingsagenten

Resultaatsverbintenissen BruCoVo vzw:

- BruCoVo vzw informeert de toeleidingsagenten over
  - o de achtergrond van het project
  - o de doelstellingen van het project
  - o de beoogde resultaten van het project
  - o de opdrachten van de toeleidingsagenten
- BruCoVo vzw ondersteunt de toeleidingsagenten bij de uitvoering van de opdrachten door op regelmatige tijdstippen gezamenlijke en/of individuele overlegmomenten te plannen.
- BruCoVo vzw stelt zich beschikbaar op om de vragen van de toeleidingsagenten te beantwoorden m.b.t. de uitvoering van hun functie.

Resultaatsverbintenissen van de centra:

- Elk centrum informeert zijn toeleidingsagent over
  - o de geschiedenis en werking van het centrum
  - o het cursistenprofiel van de NT2 cursisten van het centrum
- In elk van de centra is een persoon aanwezig die als aanspreekpunt dient voor de toeleidingsagent wat centrumgebonden informatie betreft.

4 Infrastructuur

Wat de infrastructuur betreft zal de verdeling van de verantwoordelijkheden afhangen van de beschikbare infrastructuur en van de werkplanning van elke toeleidingsagent.

BruCoVo vzw heeft alvast de volgende infrastructuur ter beschikking:

- Minstens één bureau met computer en/of laptop en benodigdheden (internetverbinding, kantoorbenodigdheden, ...).

5 Evaluatie

Resultaatsverbintenissen van BruCoVo vzw:

- BruCoVo vzw / de toeleidingsagenten staan in voor de tussentijdse evaluatie van het project. Ze zullen daartoe de nodige instrumenten ontwikkelen. Bij de tussentijdse evaluatie zullen ook de centra betrokken worden.
- BruCoVo vzw / de toeleidingsagenten staan in voor de eindevaluatie van het project. Ze zullen daartoe de nodige instrumenten ontwikkelen. Bij de eindevaluatie zullen ook de centra betrokken worden.

3. Voorbeeld opleidingsfiche

Handel en administratie

Bedrijfsbeheer TSO3

Centrum	CVO Elishout
Website	http://www.elishout.be/avondschoon/
Toelatingsvoorwaarden	NT2: RG
Vakken	<ul style="list-style-type: none"> - Handelseconomie en financiële aspecten - Boekhouden en financiële aspecten - Bedrijfseconomie en sociale aspecten
Lestijden	140
Kostprijs	1€ per lestijd + 25€ (handboek)
Uurrooster	woensdag van 17u30 tot 21u15
Instapmomenten	
Contactpersoon	

Centrum	CVO Brussel
Website	http://www.cvobrusseel.be/opleiding.php?id_opleiding=1
Toelatingsvoorwaarden	http://www.cvobrusseel.be/misc.php?id_pagina=2 NT2: RG
Vakken	<ul style="list-style-type: none"> - Bedrijfseconomie en sociale aspecten - Boekhouden en fiscale aspecten - Handelseconomie en financiële aspecten
Lestijden	140

Kostprijs	1€ per lestijd
Uurrooster	zaterdag van 9u tot 12u30
Instapmomenten	september december maart
Contactpersoon	Michael Crols michael.crols@cvobrusssel.be 02/528.09.55

Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO3

Centrum	CVO Brussel
Website	http://www.cvobrusssel.be/opleiding.php?id_opleiding=35
Toelatingsvoorwaarden	http://www.cvobrusssel.be/misc.php?id_pagina=2 NT2: RG
Vakken	http://www.cvobrusssel.be/opleiding.php?id_opleiding=35 (schema)
Lestijden	4 semesters voltijds onderwijs
Kostprijs	Gemiddeld 300€ inschrijvingsgeld en 50€ cursusgeld per semester
Uurrooster	overdag
Instapmomenten	
Contactpersoon	Patricia De Backer Tel.: 02/528 09 59 patricia.debacker@cvobrusssel.be

Secretariaat-talen TSO3

Centrum	CVO Brussel
Website	http://www.cvobrusssel.be/opleiding.php?id_opleiding=36
Toelatingsvoorwaarden	http://www.cvobrusssel.be/misc.php?id_pagina=2 NT2: RG
Vakken	
Lestijden	4 semesters voltijds onderwijs
Kostprijs	Gemiddeld 300€ inschrijvingsgeld en 40€ cursusgeld per semester
Uurrooster	overdag
Instapmomenten	
Contactpersoon	Silke Leunens 02/528.09.66 silke.leunens@cvobrusssel.be

Boekhouden –Informatica

CVO Lethas

(wordt momenteel niet ingericht – enkel op HBO-niveau)

PR –en Onthaal
CVO Lethas
(wordt momenteel niet ingericht)

4.Registratiefiche

Toeleidingsagent	Bieke Deloof
-------------------------	--------------

Cursistgegevens	
CVO/CBE	
Naam	
Contactgegevens	
Geboortedatum	
Geboorteland	
Geslacht	
Huidige woonplaats	
Opleidingsniveau	
Lesgroep , Richtgraad NT2	
Gezinssituatie (gehuwd,.../kinderen)	
In België sinds...	
Statuut (student, asielzoeker, erkend vluchteling, EU, geregulariseerd, gezinshereniger,...)	
Situatie (OCMW steuntrekker, RVA, VDAB, Actiris, werkend, vrijwillig)	

werkloos,...)	
---------------	--

Gespreksgegevens GESPREK 1	
Datum	
Onderwerp(en), Interesse voor opleiding(en)...	

Opvolging	
Datum voortgangsgesprek OF Andere stappen voor opvolging	

Gespreksgegevens GESPREK 2	
Datum	
Onderwerp(en), Interesse voor opleiding(en)...	

Gespreksgegevens GESPREK 3	
-----------------------------------	--

Datum	
Onderwerp(en), Interesse voor opleiding(en)...	

Gespreksgegevens GESPREK 4	
Datum	
Onderwerp(en), Interesse voor opleiding(en)...	

Brussels Consortium Volwassenenonderwijs | Priemstraat 53/221 – 1000 Brussel | T: 02 – 502 9996 | info@brucovo.be | www.brucovo.be

5. Doorverwijfsfiche

DOORVERWIJFSFICHEDATUM: .../.../...

CURSIST

NAAM:

TELEFOON:

EMAIL:

CVO NT2:

NIVEAU NT2:

DIPLOMA:

INTERESSE:

TOELEIDINGSAGENT

NAAM: Bieke Deloof

TELEFOON: 02/503 02 96

EMAIL: bieke.deloof@brucovo.be

DOORVERWIJFSFICHEDATUM: .../.../...

CURSIST

NAAM:

TELEFOON:

EMAIL:

CVO NT2:

NIVEAU NT2:

DIPLOMA:

INTERESSE:

TOELEIDINGSAGENT

NAAM: Bieke Deloof

TELEFOON: 02/503 02 96

EMAIL: bieke.deloof@brucovo.be

DETAILS CVO OF ANDERE INSTELLING:

NAAM:	NAAM:
CONTACTPERSOON:	CONTACTPERSOON:
ADRES:	ADRES:
TEL:	TEL:
EMAIL:	EMAIL:
WEBSITE:	WEBSITE:

DETAILS CVO OF ANDERE INSTELLING:

NAAM:	NAAM:
CONTACTPERSOON:	CONTACTPERSOON:
ADRES:	ADRES:
TEL:	TEL:
EMAIL:	EMAIL:
WEBSITE:	WEBSITE:

6. Voorbeeld boordtabellen

	sep/10
1. STAND VAN ZAKEN BEGELEIDING	
<u>1.1 Aantal nieuwe mensen in begeleiding</u>	
<u>1.2 Inschrijving</u>	
NT2	
NT2 plus opleiding CVO	
NT2 plus andere verstrekker	
enkel andere verstrekker	
enkel opleiding CVO	
geen inschrijving	
-	
2. OORSPRONG CONTACT	
Via klasbezoek	
Via inschrijvingen	
Via doorverwijzing	
Mond-aan-mond	
Andere	
3. PROFIEL DOELGROEP	
<u>3.1 Geslacht</u>	
Man	
Vrouw	
<u>3.2 Leeftijd</u>	
18-20 jaar	
21-25 jaar	
26-30 jaar	
31-35 jaar	
36-40 jaar	
ouder dan 41	
<u>3.3 Woonplaats</u>	
Anderlecht	
Brussel Centrum	
Elsene	
Etterbeek	
Evere	
Ganshoren	
Jette	
Koekelberg	

Laken	
Oudergem	
Schaarbeek	
Sint-Agatha-Berchem	
Sint-Gillis	
Sint-Jans-Molenbeek	
Sint-Joost-ten-Node	
Sint-Lambrechts-Woluwe	
Sint-Pieters-Woluwe	
Ukkel	
Vorst	
Watermaal-Bosvoorde	
Merchtem (buiten Brussel)	
Nederoverheembeek (buiten Brussel)	
Sint-Genisius-Rode (buiten Brussel)	
Sint-Pieters-Leeuw (buiten Brussel)	
Strombeek (buiten Brussel)	
Tervuren (buiten Brussel)	
Wemmel (buiten Brussel)	
Wolvertem (buiten Brussel)	
Andere	

<u>3.4 Geboorteland</u>	
Afghanistan	
Albanië	
Armenië	
België	
China	
Colombia	
Congo	
Denemarken	
Ethiopië	
Filipijnen	
Ghana	
Goergië	
Guinée	
Hongarije	
India	
Iran	
Ivoorkust	
Kameroen	
Liberia	

Marokko	
Mauretanië	
Moldavië	
Nepal	
Nigeria	
Oekraïne	
Pakistan	
Palestina	
Peru	
Polen	
Roemenië	
Rusland	
Saoedi-Arabië	
Sierra-Leone	
Spanje	
Tunesië	
Turkije	
Zuid-Korea	
Andere	
3.5 Nationaliteit	
Belgische nationaliteit	
Niet Belgische nationaliteit	
3.6 Situatie	
OCMW steuntrekker/leefloner	
RVA (werkloosheidsuitkering)	
VDAB Vlaanderen	
Actiris	
werkend voltijds	
werkend deeltijds	
afhankelijk van partner / familie	
Fedasil	
3.7 Hoogste behaald diploma land van herkomst	
Doctor	
Artsen opleiding	
Universitair MA	
Universitair BA	
Hogeschool MA	
Hogeschool BA	
Secundair	
Lager	

4. Procedure-wens NARIC	
ja	
neen	
5. NT2	
<u>5.1 NT2-niveau bij eerste gesprek</u>	
1.1	
1.2	
2.1	
2.2	
2.3	
2.4	
3.1	
3.2	
4	
<u>5.2 Volgt NT2 bij...(op moment eerste gesprek)</u>	
Centrum voor Basiseducatie	
CVO Brussel	
CVO KHNB	
CVO Lethas	
CVO Meise-Jette	
CVO Strombeek Grimbergen	
andere	
geen NT2	
6. EDUCATIEF PERSPECTIEF IN BELGIË	
<u>6.1 Gewenste studies (niveau)</u>	
CBE	
Tweedekans onderwijs	
Secundair volwassenenonderwijs TSO/BSO	
Hoger Beroepsonderwijs	
Professioneel hoger onderwijs	
Academisch hoger onderwijs BA	
Academisch hoger onderwijs MA	
Doctoraat	
<u>6.2 Doorverwijzing naar andere instantie?</u>	
VDAB	
Actiris	
Syntra	

CVO andere provincie	
BON	
Franstalige onderwijsinstantie	
Hoger Onderwijs	
andere	
geen doorverwijzing	
6.3 Gewenste opleiding	
Specifieke taalondersteuning (conversatietafels, logopediste, zakwoordenboekje,..)	
Talen RG1-2	
Talen RG3-4	
Algemene Vorming en Kantooradministratie en gegevensbeheer	
Algemene Vorming en Secretariaat-Talen	
Algemene Vorming en Boekhouden-Informatica	
Algemene Vorming en PLC-Technieker of Residentieel electrotechnisch installateur	
Algemene Vorming en Logistiek assistent/zorgkundige/polyvalent verzorgende	
Algemene Vorming en Begeleider (buitenschoolse) Kinderopvang	
Algemene Vorming en Jeugd en gehandicaptenzorg	
Algemene Vorming en Farmaceutisch Technisch Assistent	
Algemene Vorming en Ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting	
Kantooradministratie en gegevensbeheer	
Secretariaat-Talen	
Boekhouden-Informatica	
PLC-Technieker of Residentieel electrotechnisch installateur	
Logistiek assistent/zorgkundige/polyvalent verzorgende	
Begeleider (buitenschoolse) Kinderopvang	
Jeugd en gehandicaptenzorg	
Farmaceutisch Technisch Assistent	
Ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting	
Smeden	
Land- en tuinbouw	
Bloementeelt/bloemschikken	
Slager	
Bakker	
Kok/traiteur	
Zaal/Brasserie-Taverne-Bistro	
Brouwerij/wijn/likeuren en destilaten	
Bibliotheek en archief	
ICT-Toepassingssoftware	
Fotografie	
Bedrijfsbeheer	
HBO Cosmetische Wetenschappen	
HBO Fiscale Wetenschappen	
HBO Handelswetenschappen en Bedrijfskunde	
HBO Seniorenconsulentenvorming	

HBO Boekhouden	
HBO Informatica	
HBO Electronica	
HBO Verzekeringen	
HBO Syndicaal werk	
HBO Gids-reisleider	
HBO Hotel- en Cateringmanagement	
HBO Marketing	
HBO Openbare Besturen	
SLO (Specifieke Lerarenopleiding)	
LIO (Leraar in Opleiding)	
HBO Verpleegkunde	
Overige	
Bouw en hout	
Mechanica (auto/fiets)	
Beveiliging	
Vrachtwagen/heftruck/taxi	
Koeling en warmte	
Schoonmaak	
Decoratie/inrichting	
Mode/textiel/juwelierie	
Personenverzorging (kapper, schoonheidszorg, pedicure, gezondheidscoach,..)	
Verkoop/marketing	
Tertiaire sector (bediendenopleidingen, bedrijfsadministratie, burotica)	
Toerisme en recreatie	
Onthaal en PR	
Management Assistant/Management	
Andere	